

INTÉZMÉNYAKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS JELENTÉSE
(Második akkreditációs értékelés)

NYUGAT- MAGYARORSZÁGI EGYETEM
MEZŐGAZDASÁG- ÉS ÉLELMISZERTUDOMÁNYI KAR

2007/10/XI/3.sz. MAB határozat

2007. december 7.

NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM - MEZŐGAZDASÁG- ÉS ÉLELMISZERTUDOMÁNYI KAR	A
--	----------

I. AZ AKKREDITÁCIÓS MINŐSÍTÉS INDOKLÁSA

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszer-tudományi Kara a legrégebbi múlttal (189 év) rendelkező agár felsőoktatási intézménye hazánkban. A múlt öröksége áthatja a patinás intézmény mindennapjait az oktatásban, kutatásban, a hallgató oktató kapcsolatokban, a végzett hallgatók egyetemi kötődésében és összetartásában. A jelenlegi hallgatói létszám 1100-1200 fő körüli, melyből az államilag finanszírozott nappali hallgatói létszám: 720-760 fő. A már végzett és a jelenlegi hallgatói egy nagy családnak tekinthetők, melyre az egymás önzetlen támogatása a jellemző. Sajnos ez az igazi közösségi hangulat és klasszikus, - emberi léptékű - egyetemi milió ma már kiveszőben van a kialakuló mamut egyetemeinken. Összefoglalva a Karnak 189 éves múltja, sikeres jelene és szép kilátásai vannak a jövőre nézve amennyiben ügyesen sáfárkodik a meglévő személyi, tárgyi és anyagi feltételeivel. Ehhez szeretnénk véleményünkkel és javaslatainkkal hozzájárulni.

Az értékelés indoklása:

- A kar küldetése, jövőképe és értékrendje a jövő stratégiai céljait szolgálja.
- a hallgatók értékelése reális, a hagyományokat folytatja.,
- a kar munkatársainak és szakmai műhelyei országos viszonylatban jelentősek. Egyes tudományterületeken nemzetközi ismertséggel is rendelkeznek. .
- a tanulástámogatás, a tehetséggondozás, elitképzés egyes szervei adottak és megfelelően működnek.

II. MINŐSÉGÉRTÉKELÉS

II.a) A Kar küldetése, jövőképe és értékrendje

A Kar küldetését az elődök 189 évvel ezelőtt fogalmazták meg, melynek lényege még ma is helytálló. A magyar felsőoktatás jelenlegi átalakulási folyamatában azonban, a Karnak meg kell találnia helyét, tehát azokat az oktatási formákat és szakokat, melyekkel biztosítani tudja a megfelelő hallgatói létszámot a kiegyensúlyozott működéshez.

Ez három forrásból táplálkozhat:

- A Karon közel 200 éves múltja van a felsőszintű mezőgazdasági szakemberképzésnek, melynek oktatási és kutatási tapasztalatai, feltételei mind az elméleti, mind a gyakorlati szempontból kiválóak. E vonatkozásban a Kar a jövőben jelentős szerepet kaphat, a dunántúli régiók, tehát *regionális* szakember ellátásában, kutatásban és szaktanácsadásban
- A Karon kialakultak az elmúlt évtizedekben azok a speciális képzési irányok (pl. Élelmiszer Minőségbiztosító Agrármérnök Szak), melyekben a Kar *országosan* is meghatározó oktatási helyé válhat, továbbá fekvéséből adódóan (magyar, osztrák és szlovák határ közelsége) – saját vagy külföldi egyetemekkel (pl. bécsi egyetem) társult formában (pl.. biotechnológia) - *nemzetközi* kurzusokat is indíthat.
- A Kar a jövőben ki kívánja használni új lehetőségeit, mely részben a Szigetközi Kutató Központ létesítésére és beindulására (pl. környezetkímélő gazdálkodás, hidrobiológia), részben az egyetemi integráció adta (pl. megújuló energiaforrások, biohajtóanyagok) lehetőségekre alapulnak.

A jelenlegi széles oktatási fronton való nyitás (8 elfogadott alapszak, 1 elfogadott és 6 tervezett mesterszak) a felsőoktatás országosan kialakulatlan átmeneti helyzete következményének tulajdonítható, mely a kereslet és kínálat szabályozó hatására a közeljövőben várhatóan jelentősen le fog szűkülni.

A jövő stratégiai céljait szolgálja, hogy a Kar megszüntette a rendkívül elaprózott tanszéki oktatási rendszert, mely közel 40 oktatási egységből állt és 8 intézetet hozott létre, melyek megfelelő alapot szolgáltatnak a jövőbeni oktatási specializációnak is, mind az alap- és a mesterképzés, mind a PhD képzés szintjén. A kutatómunka hatékonyságának javítása céljából létrehozták az Agrártudományi Centrumot.

II.b) Hallgatók értékelése

A Mosonmagyaróvárott tanuló és ott végzett hallgatók önmagukat egy nagy családnak tekintik, ahol még léteznek azok az értékek, melyek más egyetemeken már nem fedezhetők fel. Az óvári hagyományok folytatására és tiszteletére (egészséges önbecsülés) kötelezik őket a 189 évvel ezelőtt alapított agrár felsőoktatási intézmény szakmai öröksége és hagyományai.

Megelégedettség tapasztalható a nappali, a PhD és a végzett hallgatók részéről, mely szoros kötődés bizonyítja egymáshoz és az *alma mater*-hez, mely folytatódik a gyakorlati életben is.

A nappali hallgatók szerint az oktatók felkészültek (95%), pontosak (88%). A hallgatók 76 %-a mindig jelen van az órákon és 70%-uk pedig fontosnak tartja az oktatott tárgyakat, elégedettek az oktatókkal és az oktatás színvonalával. Nappali hallgatóknak csak egy elenyésző hányada pályázik külföldi egyetemre, hogy ott 1-2 szemesztert végezzon. A kar vezetői ezzel szemben a külföldi nyári gyakorlatokat preferálják.

A végzett hallgatók szerint a jövőben növekedni fog az alapozó tárgyak jelentősége, mert ezek ismeretei teszik lehetővé, hogy a kikerült diplomások mindig megértsék az új és újabb technológiákat, fejlesztéseket stb. A második legfontosabb területnek, az érvényesülés szempontjából a tényleges nyelvtudást tartják, legalább egy világnyelvből. A harmadik helyen a konkrét gyakorlati ismeretek szerepelnek. Öreg hallgatók szerint, nagy az összetartás itthon is és külföldön is, szerintük ez az igazi Kapcsolati Tőke. Ezt segíti a Mosonmagyaróvári Diákok Szövetsége és az Óvári Gazdász Bál is.

Az államvizsgáztató külső szakemberek javaslatára 2007-től újra visszaállítják a diploma védést követő komplex szóbeli vizsgát (tételhúzást).

II.c) Kar munkatársainak és szakmai műhelyeinek minősítése

A kar oktatási és kutatási tevékenysége általában országosan kiemelkedőnek tartható, egyes egységeinek, tanszékeinek (pl. *Állatelettani és biotechnológiai tanszék, Biológiai anyagok termelésének gépei tanszék, Élelmiszer-minőségbiztosítási tanszék, Növényélettan és növényi biotechnológia tanszék*) eredményessége azonban eléri a nemzetközi színvonalat. Az intézetek megalakulásával a színvonalas és a kevésbé eredményes egységek keveredtek, ezért ez a meghatározás az Élelmiszertudományi Intézet kivételével, sajnos az intézetekre csak részben vonatkoztatható.

A humán erőforrás mennyisége (78 oktató) megfelel egy ilyen nagyságrendű karnak. Minősége, ami a fokozattal rendelkezők számát jelenti az megfelelő, sőt országosan kiemelkedő (87%).

Az oktatók publikációs teljesítmény átlagosan jó 2-4 cikk/oktató, azonban ez nem mondható el a színvonalas lapokban publikált cikkek számáról, mely nagyon kevésnek ítélnél. E vonatkozásban nagy a szórás az intézetek, azon belül az oktatók között. A publikálás nemzetköziségét jelző összesített impakt faktor számot egyes intézetek nem közlik. Kivételt jelent az Élelmiszertudományi Intézet, mely egyben azt is bizonyítja, hogy a MÉK-ben is lehetséges a nemzetközi impakt faktoros lapokban való publikálás. Sajnálatos tény, hogy senki sem szerzett az elmúlt 10 évben nagydoktori fokozatot a Karon.

Az aktív korban lévő MTA doktorok számában és arányában jelentkező elmaradást, a Kar külső szerződött oktatók bevonásával kívánta és kívánja javítani. Bejáró oktatók száma 9 fő (11.2 %) ebből 6 fő az MTA doktora. A bejáró oktatóknak azonban ez az egyetlen főállású munkahelye, tehát nem több munkahellyel rendelkező professzorokról van szó.

Ezen a hiányosságon a jövőben, belső emberek kinevelésével kellene változtatni. E célból a minőségi rendszert szigorítani, és főleg egyértelművé kellene tenni úgy, hogy a teljesítmény mennyiségi mutatói mellett növelni kellene a minőségi mutatók súlyát. A nemzetközileg ismert tudományos folyóiratokban való publikálást támogatni kell, különösen az e téren jelentősen elmaradt Tanszékeken, és Intézetekben. A vezetők kiválasztásánál fontos szempontként kell érvényesíteni a jövőben a nemzetközi színvonalú kutatómunkát. Ez vonatkozik a szabadalmakra is.

A kutatási eredmények gyakorlati hasznosulásának legmeggyőzőbb példáját a Kar oktatói által előállított és minősített növényfajták, illetve országos köztermesztésben való felhasználásuk jelenti. Az állami elismerésben részesített növényfajták száma elegendő, sajnos azonban azok un. kis növényfajokból vannak, ezért azokból nagy bevételre nem lehet számítani.

Az oktatók leterheltsége, figyelemmel a tervezett 8 BSc szak indítására már most nagynak mondható. A tantárgyak számában azonban jelentős szórás tapasztalható az egyes intézetek és azon belül az egyes

oktatók között. A helyzet valós megítélését rontja, hogy az 5 éves képzés kimenőben, az egyes BSc szakok bevezetés alatt, és az MSc szakok -1 kivételével- akkreditáció és indítás előtt vannak.

Az azonban mindenképpen megállapítható, hogy a jelenlegi 5 éves képzések személyi és tárgyi feltételei, garantálják az induló BSc szakok színvonalát.

A tervezett 8 BSc és 7 MSc azonban mindenképpen túlzott vállalásnak tűnik. Megítélésünk szerint a jelenlegi színvonal csak a képzési irányok (szakok) számának csökkentésével lesz fenntartható. Ellenkező esetben az oktatók túlterheltsége jelentős minőségvesztést fog eredményezni az oktatásban, különösen azonban a tudományos kutatás színvonalában. Ez pedig az elnyert pályázati források csökkenéséhez vezet, ami viszont a kar működőképességét teszi kockára.

Az oktatott tárgyak sokfélesége miatt, a Karon különböző tudományágak minősített oktatói dolgoznak. A minősítettek aránya országosan kiemelkedőnek tekinthető.

A Kar oktatóinak hazai elismertségét bizonyítja az a számos tudományos szervezet, melynek tagjai, vagy vezetői, illetve azok az ülések, konferenciák, melyeket rendeztek, vagy rendezésében részt vettek. Külön kiemelő az évente megrendezésre kerülő Óvári Tudományos Nap, mely 2006-ban 31. alkalommal került megrendezésre, továbbá az Acta Ovariensis Kari tudományos kiadvány.

A Kar nemzetközi szakmai körökben való ismertségét támasztja alá, hogy egyes professzorai funkcionáriusai, különböző nemzetközi szervezeteknek, illetve tagjai nemzetközi lapok szerkesztő bizottságának.

A jövő szempontjából figyelemreméltó és más Karok által követendő kezdeményezés a *mintagazdaság rendszer* megszervezése, mely jelenleg 29 gazdaságot foglal magába. Főleg a végzett hallgatók - régióban működő - kiváló gazdaságaira alapuló hálózat, a hallgatók gyakorlatán kívül, a szaktanácsadó posztgraduális képzés megalapozó háttéréül is szolgál. Ezek után már nem meglepő, hogy a Kar lett a Nyugat Magyarország Szaktanácsadó Központja. (Regionális Agrár-innovációs Központ).

Az utánpótlás biztosításában és nevelésében sikeresnek mondható a Kar, melyhez jelentősen hozzájárult, hogy az ezredfordulót követően sikerült a doktoranduszok képzési idejét Kari forrásból 1 évvel meghosszabbítani. Ezzel volt elérhető az országos összehasonlítás 3. helye (HVG) a minősített oktatók aránya vonatkozásában.

A Minőségügyi Bizottság részletes értékelési rendszert dolgozott ki az oktatók oktatási, közéleti, pályázási és tudományos teljesítményének értékelésére. A teljesítménymérés pontrendszer alapján történik: a 30-50 pont elfogadható, az 51-70 pont jó, a közepes a 71-100 pont jó, a 101 pont feletti kiváló teljesítményt jelent.

Sajnos ez a szempontrendszer (pontrendszer) rendkívül részletes és összetett volt, mely főleg az oktatók munkája mennyiségi értékelését biztosította. A tényleges minőségi szempontok, melyeket az anyag ugyan tartalmaz, nem kaptak kellő súlyt az értékelés során. Ez utóbbinak tulajdoníthatók a Kar jelenlegi gyengeségei:

Gyengeségek:

Az elmúlt 10 évben egy oktató sem szerzett MTA doktori fokozatot. Ezt a hiányt a Kar átmenetileg külső szerződéses nagydoktorok alkalmazásával kívánta és kívánja áthidalni. A nemzetközi nivós lapokban való publikálás csak néhány intézetre jellemző.

Erősségek:

A doktori iskolák eredményes működésének következtében, a minősített oktatók aránya kedvezően alakult a Karon. Jelenleg ez az érték (87%) a legjobb, a hazai agrár felsőoktatási intézmények között. A kutatási teljesítmény javítására létrehozták az önálló kari egységként működő Agrártudományi Centrumot.

„A Karon működő szakmai műhelyek országos viszonylatban jelentősek. Egyes tudományterületeken nemzetközi ismertséggel is rendelkeznek.”

II. d). Tanulástámogatás

A NYME integrációját követően, új együttműködések alakultak ki, pl. a levelező Mérnök-tanár és a Vadgazdálkodási szakirányú képzésekben. A jövő szempontjából új kihívást jelent a Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Gépészmérnök nappali alapszak indítása, melyben a soproni Faipari Kar oktatói jelentős számmal vesznek részt.

A nyelvi képzés feltételeinek biztosítása, a könyvtári szolgáltatás, a sportolási lehetőségek és a kollégiumi elhelyezések, mind átlagon felül biztosítottak. Különösen figyelemre méltó, hogy kollégiumi férőhelyek száma 750 ± 50 fő, ezért a kollégiumba jelentkezők közel 100%-ának tudnak helyet biztosítani, így valamennyi jogos igény kielégíthető.

A kutatási és oktatási infrastruktúra, tárgyi feltételrendszere jelentősen javult az elmúlt időszakban, jelenleg az országos átlagot meghaladónak tekinthető.

A személyi feltételek jók, legalább is ami a minősítettek arányát jelenti. Sajnos az oktatók leterheltsége nagy, mely tovább már nem fokozható, csak a minőség rovására. Talán ennek tulajdonítható, hogy a Kar hallgatói nem voltak kiemelkedően sikeresek az elmúlt időszak OTDK versenyein. Különösen szembetűnő a Növénytudományi terület eredménytelensége. A 2007-es debreceni Agrártudományi OTDK versenyen azonban már valamit javult a helyzet, az Óvári diákok közül heten értek el valamilyen helyezést.

A tehetséggondozás és elitképzés egyes szervei; a demonstrátori lehetőség a tudományos diákköri munka és a PhD képzés adottak és megfelelően működnek. Ez mondható el a kredit- és az informatikai háttérrel biztosító NEPTUN-rendszerrel is.

II. e) Információs rendszer

A Kar kulcsfontosságú eredményeit az egyes szakoknál, a tudományos munka eredményeit a minősítésnél és a doktori iskoláknál stb. mutattuk be. Összességében stabilnak, bizonyos területeken javulónak ítéltük.

A hallgatói létszám stagnál, vagy csökken, 1100-1200 között változik, melyből 720-760 a nappali hallgató. Rendkívül módon lecsökkent országosan a növénytermesztő BSc iránt az érdeklődés, ezért a növénytermesztő szak nem került meghirdetésre az elmúlt években.

A hallgatók minősége stagnál, illetve bizonyos diszciplínák esetében romlott, mert rendkívül sok az 1-es és a 2-es jegyek aránya, illetve vannak tárgyak melyekben nincs 5-ös jegy. A hallgatók szerint az 5 éves képzés jobb volt, a 3 éves BSc- be, szerintük nagyon sok tárgyat zsúfoltak össze, és talán ezzel magyarázható a gyengébb teljesítményük.

II.f) A Kar gazdálkodása

Sajnos a támogatások csökkentek, jelentős az elvonás, ezért a „Kar pénzügyi helyzete folyamatosan romló tendenciát mutat, nő az eladósodás mértéke”. A Kar költségvetése 1mrd Ft volt, 2007-ben már csak 863 millió Ft és ennek zöme (800mFt) munkabér. A Kar költségvetésének kb. 75-80 %-át fedezi a költségvetési támogatás (863mFt), a többit bevételből és pályázatokból biztosítják.

A színvonalas oktatás pénzügyi feltételeinek biztosítása - hasonlóan a hazai többi egyetemhez - kritikus helyzetben van. A Kar minden lehetséges alternatívával próbálkozik, de tartós megoldás a hallgatói létszám és normatíva emelésétől (korábbi normatíva 650 e Ft/fő volt, jelenleg 420 e Ft/fő!), valamint a hazai és EU-s (VII. keretprogram) pályázatokon való sikeres részvételtől függ. A színvonalas oktatás pénzügyi feltételeinek biztosítása érdekében a jelentős lépéseket tettek:

- 110 fővel csökkentették a dolgozói létszámot,
- jelentősen egyszerűsítették a Kar szervezetét, a közel 40 oktatási egység (tanszék) helyett 8 intézetet hoztak létre.
- hatékonyabb gazdálkodás és a pályázati rendszer támogatása továbbá a bevétel növelése céljából 2001-ben létrehozták a mosonmagyaróvári Agrártudományi Centrumot (ATC).

III. A KAR MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZERE

A NYME Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar a „NYME Önértékelési kézikönyve” alapján elkészítette a kari akkreditációs jelentését, amit a Kari Tanács hagyott jóvá. A jelentésben megfelelő helyzetképet adnak a kar jelenlegi helyzetéről. Itt is elmondhatjuk, hogy a jelen helyzet bemutatásán túl a továbblépés konkrét a vizsgált területre vonatkoztatva nem mindenhol jelenik meg (Pl.: hallgatói létszám csökkenés). A jelentésben leírtak, és a LB helyszíni látogatása alapján az általánosságokon túlmenően - amit az egyetemi minőségbiztosítás kapcsán leírtunk – a kari sajátosság figyelembe vételével az alábbi vonatkozó megállapításokat tesszük.

- A kar kialakította és megfogalmazta jövőképét és ezzel összetartozó stratégiáját, melynek alapjai
 - A minőségi oktatás előtérbe helyezése a mennyiséggel szemben,
 - A művelt tudományterületek ésszerű bővítése különböző képzési szinteken,
 - Az oktatás, kutatás és szaktanácsadás művelt tudományterületeken történő regionális gondozása
 - A Kisalföld, a Szigetköz és a Csallóköz régiók szakemberellátásának kiemelt ellátása a teljes magyarországi szakemberképzésben való részvétel
 - A központi szerep növelése a régió tudományos, szakmai, továbbképzési (Life Learning) és kulturális életében.
 - A régióban élő emberek gondolkodásmódjának formálása:
 - a környezetkímélő viselkedésformák, szokások kialakításáért;
 - a megújuló energiaforrások intenzívebb használatáért;
 - az egészséges életmód elsajátításáért;
 - a hatékony tudás társadalmának (nem a tudás társadalmának, azon már régen túljutott a fejlett világ!) építésével járó kihívások minél hatékonyabb megválaszolása érdekében stb.
 - Tovább kell „finomítani” az oktatók és kutatók tudományos teljesítményének értékelését hivatott pontozási rendszert.
 - Meg kell követelni a tárgyalás szintű, kurzusok tartására is alkalmas angol nyelvtudást az oktatóktól.
 - Az eddigieknél több post-dok-ot kell bevonni a kutatásokba: különösen vonatkozik ez a külföldi szakemberekre.
 - Szélesíteni kell az oktatók és a PhD hallgatók szakmai továbbképzését.
 - Növelni kell az alap-, az alkalmazott kutatás, a fejlesztés és az innovációs lánc hatékonyságát.
 - Növelni kell a külföldi projektekbe való bekapcsolódás arányát.
 - Növelni kell a bio-műanyagok, a bio-hajtóanyagok, az élelmiszer alapanyagok fizikai-kémiai tulajdonságainak feltárását hivatott kutatási projektek arányát.
 - Növelni kell a régió ipari, mezőgazdasági és élelmiszeripari üzemével a szakmai tudományos kapcsolatot.
 - Minél nagyobb mértékben kell a tudományos eredményeket bevonni a régió szakmai-tudományos szaktanácsadási tevékenységébe.
 - Törekedni kell arra, hogy a szakmai – tudományos eredményeket, azoknak gyakorlati hasznát a régió társadalmi fejlődésére a szűkebb környezet és az ország – beleértve a politikusokat is - mind jobban megismerjék.
- A Minőségbiztosítási Bizottság vezetője a Kar dékánja, illetve megbízással a Kar általános dékánhelyettese. Tagjai a Közalkalmazotti Tanács elnöke és az oktatási dékánhelyettes. A jelenlegi Minőségügyi Bizottság a Kari Tanács által 2002-ben került megválasztásra. 2003-tól minőségügyi felelősi feladatokat is ellát a Kar minőségbiztosítás oktatásával foglalkozó egyik oktatója.
- A Karra vonatkozó rendszer - a Nyugat-Magyarországi Egyetem a szenátus által jóváhagyott új Minőségbiztosítási és Minőségértékelési Szabályzatának megfelelően - kialakítás alatt van.
- A minőségbiztosítási tevékenységen belül az alábbi szintek különíthetők el:
 - Oktatók, kutatók egyéni értékelése pontrendszer szerint, értékelési szint: intézeti és kari értékelés
 - Intézetek, tanszékek értékelése pontrendszer szerint, értékelési szint: Kari Tanács
 - Intézetek értékelése beszámoló szerint, értékelési szint: Intézetigazgatói Értekezlet
 - Szaktanácsadó Intézet, Tangazdaság munkájának értékelése, értékelési szint: Agrártudományi Centrum Tanácsa

- PhD hallgatók munkájának értékelése, értékelési szint: Doktori Tanács
- Kari stratégiai feladatok, egységek munkájának értékelése, értékelési szint: Kari Tanács
- A Kar kétéves munkájának értékelése, értékelési szint: Egyetemi Szenátus
- A minőségbiztosítási rendszer működését segítő tevékenységek kari viszonylatban az alábbiak szerint alakul:

Szervezet	Vizsgálat tárgya	Vizsgálat gyakorisága	Vizsgálati módszer
Kari vezetői értekezlet	Oktatói-kutatói éves teljesítmények, személyenként/intézetenként	Évenként	10 pontos kérdőív
Kari vezetői értekezlet	Aktuális minőségbiztosítási, működési feladatok, tanácsulések, rendezvények előkészítése	1-2 hetenként	Szóbeli megbeszélés
Dékáni Tanács	Kari Tanács, a Szenátusi ülésen a Kart, vagy az Egyetemi minőségpolitikát befolyásoló kérdések megbeszélése	Aktuális ülés előtti hét	Jegyzőkönyv
Kari Tanács	Intézeti munka értékelése Felvételi/beiratkozási tevékenység Szakindítási kérelmek véleményezése Záróvizsga értékelése	Kétévenként Évenként Alkalmanként Évenként	Írásos beszámoló Írásos beszámoló Írásos tájékoztató Írásos beszámoló
Intézetvezetői értekezlet	Az Intézet előző évi munkájának teljes körű értékelése. A következő évi feladatok meghatározása.	Évenként	Írásos beszámoló
Oktatási-nevelési Bizottság	Oktatással kapcsolatban felmerülő aktuális kérdések megvitatása.	Évente alkalommal	5-6 Írásos előterjesztés
Hallgatói Önkormányzat	Aktuális feladatok megbeszélése.	Évente alkalommal	5-6 Esetenként írásos előterjesztés
Közalkalmazotti Tanács	Aktuális feladatok megbeszélése.	Évente alkalommal	5-6 Írásos előterjesztés
Összoktatói-dolgozói értekezlet	A Kari vezetés féléves munkájának megvitatása az oktatás, kutatás, gazdálkodás területein. A következő félév aktuális stratégiai feladatai.	Évente alkalommal	2 Írásos tájékoztató
Intézeti értekezletek	Az oktatással, kutatással, emberi erőforrás-gazdálkodással kapcsolatos kérdések megbeszélése.	Évente alkalommal (évkezdés, 1. és 2. félév vége)	3 Írásos jegyzőkönyv; Kari vezető részvételével
Egyetemi Szenátus ülése	A Kar munkájának értékelése. Feladat-meghatározás.	kétévente	Írásos beszámoló
Egyetemi Minőségügyi Bizottság ülései	Az Egyetemi/Kari minőségügyi munka értékelése.	Évente alkalommal	2-3 Írásos előterjesztés

- Külön kiemelendő a kar külső kapcsolati rendszere, amely alapvetően szakmai kapcsolatokra épül. Ezek közül a jelentősebbek:

- Óvári Gazdász Szövetség,
 - Mintagazdaságok köre,
 - Szakember klub,
 - Évfolym találkozók.
- Az akkreditációs jelentésben, és a szóbeli tájékoztatás alapján összefoglalásra került a minőségbiztosítás erős és gyenge oldala:
- Erősségek a minőségbiztosítás területén:
- Az oktatói-kutatói munka teljes körű, évenkénti értékelése.
 - A hallgatói tehetséggondozás, TDK munka segítése.
 - A magas szintű gyakorlati képzés fenntartása.
 - A záróvizsgák értékelése, tapasztalatainak hasznosítása.
 - Kapcsolattartás a hazai és külföldi partnerekkel.
 - A humán stratégia fejlesztése, korszerűsítése különös tekintettel a szakmai képzettségre és az ésszerű gazdálkodásra.
 - A controlling rendszer működésének értékelése.
 - A felvételi rendszer elemzése.
 - A tananyag továbbfejlesztése, új szakok (BSc, MSc) létrehozása.
 - Évfolymafelelős tanári rendszer hatékony működtetése.
- Gyengeségek:
- A hallgatók írásbeli véleményeztetése az oktatásról
 - A Minőségügyi Bizottság működésének súlypontosítása
 - A munkáltatók véleményének széleskörű felmérése
- A Nyugat-magyarországi Egyetem Élelmiszer-tudományi Intézetében található laboratórium, mint élelmiszer- és ivóvíz-minősítő vizsgálólaboratórium, 1996 óta rendelkezik német akkreditációval. A Deutscher Akkreditierungsrat a Deutsches Akkreditierungssystem Prüfwesen GmbH **DAP-PL-3042.00** számú minősítése alapján tanúsítja az alábbi mikrobiológiai és analitikai vizsgálatokat DIN EN ISO/IEC 17025:2005 szerint.
- A következő időszak főbb, a minőséget meghatározó feladatok:
- az egyetemi Minőségfejlesztési Programba illeszkedő **kari minőségbiztosítási rendszer** kialakítása és működtetése;
 - a **felhasználókkal** (gyakorlattal) **megelevő kapcsolatok tökéletesítése**, új kapcsolatok kiépítése;
 - az **intézményi információs rendszer** továbbfejlesztése, az interaktív kapcsolattartáshoz szükséges feltételek javítása;
 - a hallgatói és dolgozói **elégedettség mérésének** rendszeressé tétele;
 - az **élethosszig tartó tanulás** biztosításához szükséges feltételek bővítése és finomítása;
 - az **elitképzés** (TDK, PhD) lehetőségeinek bővítése, a hozzá szükséges humán-erőforrás-, és infrastruktúra mennyiségi és minőségi fejlesztése;
 - a kari **vezetés munkastílusának** az új feltételekhez történő igazítása.

A karon tett látogatás és a kapott dokumentációk alapján megállapítható, hogy a karon megjelent – bár rendszere még nem alakult ki – a minőség szemlélet. A hagyományokon alapuló elemek tovább fejlesztve, valamint rendszerbe foglalva biztosíthatja a rendszer kiépítését. A kari vezetés szemlélete és a látogatás alatt szerzett tapasztalatok biztató jelének tekinthetők a minőségbiztosítási rendszer működtetésének.

IV. TUDOMÁNYÁGANKÉNTI ÖSSZEGZŐ ÉRTÉKELÉS

A Karon 3 tudományágban, 5 képzési formában folyik az oktatás.

Képzési forma	Szakok száma tudományáganként		
	Növény- és állat tudományok	Multidiszciplináris agrár tudományok	Élelmiszer tudományok
5 éves alapképzés	1	1	1
3 éves kiegészítő képzés	1	1	1
BSc	3	1	1
Szakirányú továbbképzés	1	2	1
PhD képzés		2	

NÖVÉNYTERMESZTÉSI ÉS KERTÉSZETI TUDOMÁNYOK ÁLLATTENYÉSZTÉSI TUDOMÁNYOK

Szak megnevezése: agrármérnök

Képzési szint: egyetemi

Képzési forma: nappali 5 éves

Szakirányok: 10

„Jogutód” szak: mezőgazdasági mérnök (BSc), növénytermesztő mérnök (BSc), állattenyésztő mérnök (BSc)

Az agrármérnök képzés olyan széles alapokon nyugvó forma, mely erős természettudományos alapképzésre építve sokirányú mezőgazdasági, gazdálkodási, műszaki és menedzsment ismereteket foglal magában. Három fő szakterületen ad ismereteket:

1. természettudományi, környezettudományi, műszaki- és gazdasági ismeretek,
2. mezőgazdasági üzemvezetés, technológiák alkalmazása és fejlesztése, vállalkozások létesítése, irányítása és önálló gazdálkodás,
3. mezőgazdasági tevékenység irányítása, ellenőrzése, szakigazgatási és menedzsment feladatok.

Ez az a szak Mosonmagyaróváron, mely 189 éves múlttal rendelkezik és óriási hagyományai vannak. Az elmúlt évszázadban kialakultak, kifinomultak az oktatás személyi és tárgyi feltételei mind az elmélet, mind a gyakorlat vonatkozásában. Az Karon végzett mezőgazdasági mérnökök ismertek az egész országban, őrzik és továbbviszik a közel 190 éves hagyományokat, egy nagy családot alkotnak, melyekre az összetartás és egymás segítése a jellemző.

Maga a diploma konvertibilis, e jellegéből adódóan a végzett diplomás képes megállni a helyét az élet szinte minden területén a földművelő gazdától a biztosítóig, a mezőgazdasági szakértőtől a kutatón keresztül a minisztériumi hivatalnokig.

Az *agrármérnöki* szak nappali tagozaton (5 év) és kiegészítő képzés (3 év) formában kerül oktatásra. A nappali tagozaton 10 szakirányú specializációra van lehetőség. Mind a szakot, mind a szakirányokat vezető oktatók, professzorok irányítják. A szakon oktatott 20 fő tárgy tárgyfelelőse minősített oktató, akik között 1 akadémikus, 5 nagy doktor és 14 kandidátus/PhD végzettségű. Az oktatók egy része 1-3 főtárgy felelőse, a tantárgyfelelősséget illetően sajnos rosszabb a helyzet, 2-6 tárgy oktatónként. A jövőben ezért - figyelemmel a különböző BSc szakokra - az egyes tárgyakat a különböző BSc szakokon ugyanolyan elnevezéssel, ugyanabban a félévben, és ugyanabban az óraszámban kell meghirdetni. Ez ad ugyanis lehetőséget az oktatók terhelésének csökkentésére.

Az oktatás tárgyi feltételei az elmúlt időszakban jelentősen javultak, a szak általánosságban jól ellátottnak tekinthető. Ugyanez vonatkozik az infrastruktúra színvonalbeli megítélésére is. Emellett a szak növénytermesztési és állattenyésztési kísérleti telepekkkel, tangazdasággal, műszaki oktató- és bemutató bázissal, talajművelés oktatását segítő romboló területtel rendelkezik, melyek jelentősen bővítik a gyakorlati oktatási lehetőséget. A gyakorlati oktatás színvonalát tovább javítja a Lajta-Hanság Rt. közelsége, illetve a Kar 29 mintagazdasága.

Az oktatás eredményessége sajnos nem mutat ilyen kedvező képet. A 2001-2006 közti időszakot tekintve a tárgyak zömében a leggyakoribb jegy a 2 (elégséges), illetve a 3 (közepes). Emellett a legtöbb oktatott tárgy esetében az 5 (jeles) osztályzat ritkaságszámba megy. Az oklevél minősítések nem tükrözik ezt az alacsony színvonalat. Ennek oka, hogy a záróvizsga az elmúlt években csak a szakdolgozat védéséből állt. A szakdolgozat érdemjegyei viszont vagy 4 (jó) vagy 5 (jeles) voltak. Ez természetesen azt is mutatja, hogy a szak oktatói nagy súlyt helyeznek a színvonalas diplomamunka elkészítésére, melyben általában a saját munka, kísérletek eredményei is bemutatásra kerülnek. Abból a célból, hogy a hallgatók szakismeretei a hagyományoknak megfelelő magas szintűek legyenek, javasoljuk a jövőben a tételhúzásos komplex vizsga újbóli bevezetését a záróvizsgán. Ez utóbbit indokolja az a tény is, hogy a szigorlatok az oktatásban a 2003/2004-es tanévben megszűntek.

A szak hallgatóinak létszáma a 2001/2002 évhez képest több mint a felére csökkent. Az első félévre beiratkozó hallgatók száma 2001/2002-ben 82/71 fő volt, mely 2005/2006-ban 39/49 főre csökkent. Az első szám a beiratkozott nappali, a második a beiratkozott levelező hallgatókat jelenti. E kedvezőtlen folyamat a jelentkezők számának fokozatos csökkenésével, illetve országosan engedélyezett új szakok indításának elszívó hatásával magyarázhatók.

A szak teljesítménye – még a Kar többi szakával való összehasonlításban is – gyengének ítéltető a TDK munka vonatkozásában. A vizsgálat időszakban a szak hallgatói országos diákköri konferencián (OTDK) egyetlen egy helyezést értek el. Ez sajnálatos, különösen ha figyelembe vesszük, hogy ez idő alatt 13 demonstrátor is dolgozott a szakon. E vonatkozásban javulás érzékelhető, mert a 2007-ben rendezett debreceni OTDK versenyen már több hallgató ért el helyezést. Végeredményben 2007-ben több OTDK díjazottja volt a szaknak, mint az azt megelőző 5 évben összesen. Ez az eredmény szoros kapcsolatba hozható a szak oktatási háttereit jelentő 2 intézet, az Állattudományi Intézet és a Növénytudományi Intézet tanszékein dolgozó oktatók kutatási eredményeivel, illetve annak színvonalával. A két intézetnek sajnos csak néhány tanszéke dolgozik nemzetközi színvonalon. A többi országosan kiemelkedőnek tekinthető mind az oktatás, mind a kutatás szempontjából. A kutatási eredmények legtöbb esetben konferencia összefoglalókban, kiadványokban vagy magyar nyelvű lapokban jelennek meg. A nemzetközi impakt faktoros lapokban megjelent publikációk száma kevésnek ítéltető.

Összességében az megállapítható, hogy a szak a kibocsátott agrármérnökök vonatkozásában őrzi hagyományait és országosan elismert színvonalát. Az oktatás személyi és tárgyi feltételei valamint a gyakorlati oktatás infrastrukturális háttere kiválónak ítéltető. Elmaradás tapasztalható viszont a szak oktatóinak kutató munkájában, mely általánosságban jónak és országosan kiemelkedőnek ítéltető, azzal a kiegészítéssel, hogy egyes egységeinek munkája eléri a nemzetközi színvonalat. Az 5 éves képzés színvonala, személyi és tárgyi feltételei minden szempontból megfelelnek a már elindult és indítandó BSc szakok követelményeinek.

Szak megnevezése: agrármérnök

Képzési szint: egyetemi

Képzési forma: kiegészítő képzés, 3 éves levelező

„Jogutód” szak: mezőgazdasági mérnök (BSc), növénytermesztő mérnök (BSc), állattenyésztő mérnök (BSc)

A 3 éves kiegészítő diplomás képzés több évtizede sikeresen működő levelező szakot jelent. Nagyon sok – ma már elismert – szakember szerezte meg okleveles agrármérnöki egyetemi diplomáját a képzés során. Ennek ellenére ez a szak a kétszintű képzés (BSc, MSc) teljessé válásával meg fog szűnni. Az elmúlt időszakban a kiegészítő képzésben évente 10 főnél kevesebben végeztek évente. Az átlagos végzős létszám 6,6 fő/év volt. Általánosságban elmondható, hogy a célok, követelmények megegyeznek az agrármérnöki szak nappali tagozatáéval. Az oktatógárda is hasonló. Ugyanez vonatkozik az oktatás infrastrukturális (technikai, labor, eszköz) ellátottságára is. Az oktatás eredményessége az egyes tárgyak vonatkozásában átlagosan egy jeggyel jobb a nappali képzésnél, tehát 3 (közepes) vagy 4 (jó) jegyek vannak többségben. A záróvizsga eredmények hasonlóak a nappali tagozathoz, azaz a szakdolgozatok érdemjegyeiben az 5 (jeles), az oklevél minősítésben pedig a 4 (jó) dominál. A szakon viszont nagyon nagy a lemorzsolódás, az induló létszám ugyanis háromszorosa/ négyszerese a végzősöknek. Ez egyben a színvonal megtartásának garanciája is.

Szakirányú továbbképzés

Szak megnevezése: **növényvédelmi szakmérnök**

Képzési forma: levelező

„Jogutód” szak: Növényorvos MSc

A Növényvédelmi szakmérnöki képzés egy ismert és elismert továbbképzési formája a mosonmagyaróvári karnak. A szak a kétféle képzés (BSc, MSc) véglegessé válásával várhatóan lassan meg fog szűnni. Jelenleg a Kar Növényorvos MSc indítási kérelmet ad be, melynek alapjául a szóban forgó szakmérnöki szak szolgál. A szakon oktatott tárgyak felelősei országosan ismert szakemberek. A tananyag folyamatos fejlesztés alatt áll, jelenleg az új, évente frissítésre került változatot CD-n is megkapják a hallgatók. A szak 20 tárgyfelelős oktatója közül 8 fő az MTA doktora. Az oktatás elismert színvonalát garantálják továbbá az oktatók által készített és karbantartott szoftverek: pl. a különböző kultúrnövények károsítóit feldolgozó CD romok, a „növényvédő szerek okiratai” szoftver, továbbá a Karon kifejlesztett Magyarországon engedélyezett peszticidek számítógépes adatbázisa (WIN-PESZTI szoftver). A tanulmányi eredmények is bizonyítják az oktatás színvonalát és a hallgatók elkötelezettségét. A jegyek zöme 3 (közepes), 4 (jó), vagy 5 (jeles) osztályzatba sorolható. Az elmúlt 5 évben végzett szakmérnök hallgatók záróvizsga átlaga 4,42/107 fő volt. Az oklevelek minősítésében is a kitűnő és a jeles eredmények dominálnak.

Doktori Iskolák

NÖVÉNYTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA

Precíziós Növénytermesztési Módszerek

Vezető: Kuroli Géza MTA doktora,
egyetemi tanár

A növénytudományok területén a MÉK 1999-ben kapott akkreditációt Növénytudományi PhD képzésre „Precíziós Növénytermesztési Módszerek” témakörben. Korábban 1993-tól, hallgatóik a keszthelyi doktori iskola keretében végezték tanulmányaikat. Jelenleg a MÉK irányításával két doktori iskola működik, egy a Növénytudományok és egy az Állattudományok területén. A hallgatók ügyeit egy önálló PhD Iroda intézi, a doktori eljárás hivatalos szerve pedig a Kari Doktori Tanács.

A Doktori Iskola belső alapító tagjainak száma 14 fő, 4 fő külső alapító tag, akik közül 1 akadémikus és 3 nagydoktor, mellyel sikerült növelni az alapító tagok minőségét. A belső tagok (14fő) közül 4 fő az MTA doktora, ami egy jó arány lenne, ha közülük 2 már nem elérte volna a 70. életévét és további 1 professzor jövőre lesz 70 éves. Ezért egyet értek az önértékelés azon mondatával, miszerint „A tudományos fokozattal rendelkező alapító tagok korosodásával veszélybe kerül a Doktori Iskola léte”. Végeredményben az a tény, hogy az elmúlt 10 évben a Kari oktatók közül senki sem szerzett MTA doktora fokozatot, valóban nehéz helyzetbe hozhatja a Növénytudományi Doktori Iskolát. A szerződéssel alkalmazott alapító nagydoktor tagok, ugyan javíthatnak ezen a statisztikán, azonban csak átmenetileg, mert életkoruk egy kivételével 62 év felett van. A jövőben tehát a Karnak sokkal nagyobb hangsúlyt kell helyeznie a saját körből való nagydoktorok kinevelésére, és e cél elérése érdekében ki kellene egészíteni a Kar Minőségfejlesztési Tervét. Ebből a szempontból a Doktori Iskola meghívott tagjai nem értékelhetők, annak ellenére, hogy a meghívott tagok között valóban több nemzetközileg is kiváló tudós neve szerepel.

A Doktori Iskola 4 programban végzi munkáját, mely felöleli a növénytermesztési tudományok legfontosabb területeit, a talajtól, a mikroszervezeteken keresztül a növényvédelmet, a növénytermesztést egészen az üzemgazdasági kérdésekig. Mindegyik programnak saját oktatási/képzési programja van, mely garanciát jelent arra, hogy a doktoranduszok up-to-date szintű ismeretekkel rendelkezzenek.

Nagyon színvonalasnak ítéltető a hallgatók kiválasztásának és felvételének szempontrendszere. Ez valóban garanciát jelent arra, hogy a legjobbak folytathassák tanulmányikat a képzésben. Ezzel

szemben, viszont egy kicsit elnagyolt és engedékenynek tekinthető a doktori iskola „publikációs gyakorlata”, mely nem írja elő, hogy legalább egy közlemény színvonalas nemzetközi lapban jelenjen meg, viszont elismeri az egyetemi kiadványban való megjelenést. Sajnos ennek hatása erősen érződik a védett doktoranduszok publikációs listáján, melyből hiányoznak a nemzetközileg jelentősebb impakt faktoros tudományos folyóiratokban közölt cikkek. A követelményt ezért az ad hoc kollégium javasolja a jövőben úgy módosítani, hogy az „értekezés megvédéséig a doktorandusz köteles minimálisan 3 lektorált tudományos folyóiratban cikket megjelentetni, melyből egyben legyen első szerző és egy pedig szakterülete nemzetközi tudományos folyóiratában jelenjen meg”. A tudományos folyóiratok listáját az MTA Agrártudományok osztálya 2006-ban összeállította, azt a listát kellene figyelembe venni.

A Doktori Iskola évente átlagosan 4 ösztöndíjas helyet kap, ami azt jelenti, hogy programonként 1-1 hallgatót tudnak felvenni államilag finanszírozott helyre. Az eddig felvett hallgatói létszám 60, melyből 25 nappali ösztöndíjas. Eddig 19-en szereztek abszolutóriumot (31,7%) és 11-en fokozatot (18,3%). Mind a két arány megfelel az országos átlagnak, sőt annál valamivel jobb is, ha figyelembe vesszük a képzési (2-3 év), illetve a kutatásokhoz szükséges időt (4-6év). Ez utóbbi okok miatt nagyon méltánylandó a kari vezetés azon intézkedése, mely alapján kari forrásból lehetőséget adtak a doktoranduszok képzésének 1 évvel való meghosszabbítására.

A Kar szempontjából a Doktori Iskola 1999-es akkreditációja óriási előrelépést jelentett. Lehetővé vált ugyanis a kari oktató gárda fiatalítása, végzett, PhD-val rendelkező doktoranduszokkal. Ennek pozitív hatása a minősített oktatók arányának növekedésében jelentkezett a Karon, melyben első helyre kerültek a hazai Agrár Karok között.

A Doktori Iskolák teljesítményében azonban a mennyiség mellett, legalább olyan súllyal esik latba megvédett tézisek minősége. Sajnos a színvonalas nemzetközi tudományos folyóiratokban való publikációk hiánya miatt e vonatkozásban elmaradás tapasztalható.

A bizottság véleménye szerint jövőben nagyobb hangsúlyt kell helyezni a kutatás színvonalára, melynek legjobb fokmérője a színvonalas nemzetközi lapokban való rendszeres publikálás. E célból - még a képzés ideje alatt - növelni kellene a doktoranduszok külföldi tanulmányúti lehetőségeit is.

Összefoglalva:

A MEK az elmúlt 7 évben sikerrel és eredményesen élt a Növénytudományi Doktori Iskola akkreditációja adta lehetőségekkel. Megteremtette a Doktori Iskola szervezeti és működési feltételeit, színvonalas felvételi feltételrendszert dolgozott ki. A doktoranduszok 4 programban folytathatják tanulmányaikat. Az abszolutóriumot, illetve fokozatot szerzett hallgatók aránya eléri az országos átlagot. Hiányosság két területen érhető tetten. A kiöregedő nagydoktorok helyébe nem tudtak fiatalok lépni, mert az elmúlt 10 évben az oktatók közül senki sem szerzett MTA doktori fokozatot. A másik hiányosság ennek logikus következménye, nevezetesen, hogy a védett doktoranduszok publikációs listájából hiányoznak a szakterületük impakt faktoros nemzetközi folyóirataiban publikált cikkek. A Doktori Iskola munkája ezért nem éri el a nemzetközi szint követelményeit, viszont hazai viszonylatban kiválónak kell értékelni.

ÁLLATTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA

Vezető: Schmidt János az MTA r. tagja,
egyetemi tanár

Doktori iskola megnevezése

„Az állati termék előállítás biológiai, technológiai, ökológiai, takarmányozási és ökonómiai kérdései.”

A Doktori Iskola vezetője **Dr. Schmidt János** kutatóprofesszor, az MTA tagja. Schmidt professzor utódja a Doktori Iskola vezetésében megoldott, hiszen **Szűcs Endre** az MTA Doktora át tudja venni ezt a feladatot.

A 2001-ben megalakult Doktori Iskola oktató, illetve tudományos kutató tevékenysége az alábbi 5 program keretében folyik:

1. Az állati termék termelés nemesítési és tartástechnológiai vonatkozásai.
2. Gazdasági állatok táplálóanyag ellátásának javítása.
3. Az állati eredetű termékek feldolgozása és minőségbiztosítása.
4. Biológiai anyagok energiatakarékos és minőségmegőrző szárítása, tárolása és feldolgozása.
5. Az állati termék előállítás, feldolgozás és forgalmazás ökonómiai kérdései.

A Doktori Iskola alapító belső tagjainak száma 12 fő (1 fő az MTA tagja, 1 fő az MTA Doktrora, 7 fő CSc, 3 fő pedig PhD fokozattal bír). Az alapító külső tagok száma 4 fő (1 fő DSc, 3 fő CSc fokozattal bír). A Doktori Iskola meghívott tagjainak száma 19 fő (1 fő az MTA tagja, 1 fő az MTA Doktora, 12 fő CSc, 5 fő PhD fokozattal rendelkezik).

1993/94-es és a 2006/07-es tanévek között összesen 148 fő iratkozott be a Doktori Iskolába. Ebből nappali tagozatra 43 fő, esti tagozatra 15 fő, levelező tagozatra 72 fő és egyénileg 18 fő. Abszolutóriumot szerzett a beiratkozottak közül 80 fő, fokozatot pedig 48 fő kapott.

A Doktori Iskolában szigorú a minőségbiztosítási rendszer. Rendszeres a tanulmányi tervben, valamint a kutatási tervben leírtak ellenőrzése. A nem teljesítők kiesnek a rendszerből. A fokozatot szerzett hallgatók aránya 33%, a képzésben jelenleg résztvevők 44 %-ot jelentenek, míg 23 %-ukat törölték. A hallgatók külföldi farmgyakorlaton rendszeresen részt vesznek. Az elmúlt 5 évben 7 országban 294 doktorandusz és doktoranda vett részt 2-6 hónapos farmgyakorlaton, ami a nyelvtudás javítása szempontjából előnyös ugyan, de a „tudósképzést” nem segíti.

Gond az iskolában, hogy a 3 éves ösztöndíjas időszak kevés a kísérlet-igényes disszertációk elkészítéséhez és megvédéséhez. A rövid idő miatt a hallgatók egy része csak késve tudja teljesíteni a publikációs minimumot.

A PhD oklevél megszerzéséhez szükséges idő az elmúlt 13 év átlagában 5.0 év. A legkevesebb időre (2.9 év) az egyéni hallgatóknak van szükségük az oklevél megszerzéséhez. Az ösztöndíjasoknak ehhez 5.1 év kell, míg a levelező hallgatók 5.9 év alatt szerezték meg a tudományos fokozatot. 3 év alatt a hallgatók 19 %-a szerez oklevelet. 69 % 3 és 6 év között kap PhD fokozatot, míg 6 év felett 12 %-a fejezi be tanulmányait és kap PhD fokozatot.

Megemlítendő, hogy a Doktori Iskola alapító belső és külső tagjainak átlagos életkora 60 év, az alapító MTA doktorok átlagos életkora 68 év. Mindenképpen fiatalítani szükséges az oktatókat illetően. A Doktori Iskola hallgatói közül csak 8 fő vett részt PhD tanulmányaival, illetve kutatómunkájával kapcsolatos hosszabb külföldi tanulmányúton. Ez feltétlenül növelendő.

Gondot jelent, hogy az állattudományi területen a kutatás költségei gyorsan növekednek, amivel nem tart lépést a PhD hallgatók kutatási költségkeretének növekedése. A kutatómunka sok disszertáció esetében csak pályázatok kutatási forrásának igénybevételével fejezhető be sikeresen.

A Doktori Iskola minőségbiztosítási rendszere kiterjed a PhD képzés és a vele szoros kapcsolatban lévő tudományos kutatás teljes körére és tartalmára. Olyan működtető és ellenőrző rendszer, amely tartalmánál fogva követelményeket állít, illetve garanciákat biztosít a résztvevők (PhD képzésben résztvevő hallgatók) számára a folyamat eredményes lezárásához.

A PhD értekezések formája, kivitele, szakmai tartalma dicséretes, ami nemcsak a hallgató törekvését, hanem a témavezetők precíz munkáját, folyamatos odafigyelését is jelzi. Amennyiben szükséges az Állattudományi Doktori Iskolát minősíteni, az mindenképpen nemzetközi színvonalú.

A látogatás során a bizottság meggyőződött arról, hogy az Állattudományi Doktori Iskola Önértékelésében leírtak mindenben megegyeznek a gyakorlattal, objektív, precíz értékelés.

Össességében megállapítható, hogy a KAR a növénytermesztés és kertészeti, valamint az állattenyésztési tudományok tudományágakban alkalmas FSZ, A, M, és PhD képzésre.

ÉLELMISZERTUDOMÁNYOK

Szak megnevezése: **Élelmiszer-minőségbiztosító agrármérnök**

Képzési szint: egyetemi 5 éves nappali, 3 éves kiegészítő

Képzési forma: nappali, levelező kiegészítő

Szakirányok: Élelmiszer-tervező; Hús-, baromfi-és halfeldolgozási; Tejgazdasági és Élelmiszeripari termékek előállítása

„Jogutód” szak: **Élelmiszermérnök BSc**

A tudományágban folyó képzések általános értékelése

Oktatás-képzés

Az Élelmiszer-minőségbiztosító agrármérnök képzés 1994-ben indult el a Karon az Általános agrármérnök szak keretében. Az első oklevelet 1999-ben adták ki.

A Kar figyelembe vette az első közös akkreditációs értékelés kritikai elemeit és javaslatait. Az agrármérnöki jelleg megőrzése mellett kiemelt szerepet kapott az élelmiszerminőség biztosítás és ennek megfelelően a szak új neve: Élelmiszer-minőségbiztosító agrármérnök szak. Az ötéves egyetemi nappali szakon négy szakirányon (Élelmiszer-tervező; Hús-, baromfi-és halfeldolgozási; Tejgazdasági és Élelmiszeripari termékek előállítása) lehet oklevelet szerezni, míg a hároméves kiegészítő levelező képzésben nincs szakirány.

A Szak tantárgyi szerkezete a kritikai észrevételeknek megfelelően ma már jól alkalmazkodik a képzési követelményekhez. Megszűnt a tananyag túlzott szétaprózódása, a tantárgyak átfedése és csökkent a tantárgyak száma. A korszerűsített mintatantervben az általános agrármérnöki diszciplínákra épülve az élelmiszergazdaság teljes vertikumára vonatkozó ismeretek mellett megjelentek az élelmiszertudomány, a táplálkozástudomány, az élelmiszer-ellenőrzés, az élelmiszer-biotechnológia és a korszerű műszeranalitika legújabb eredményei.

A bizottság tapasztalatai és a hallgatói vélemények egybehangzóan igazolják, hogy a szakon folyó oktatás korszerű, megfelelő az elméleti és gyakorlati képzés aránya, jó a fiatal oktatók módszertani és kommunikációs készsége, folyamatos a tananyag korszerűsítés. A tananyag szakmai megítélésénél számos tantárgynál csökkent a leíró jelleg és egyértelműen növekedett az innovatív készség fejlesztésére irányuló törekvés. A képzési követelményekben megfogalmazott kompetenciák teljesülésére vonatkozó önértékelés korrekt és megegyezik a bizottság véleményével. Elsősorban az élelmiszeripari ágazati technológiák, a piacképes termék előállítás és a gazdasági-technológiai innováció szintetizálása területén szükséges az átadásra kerülő ismeretek, készségek fejlesztése.

Ezeknek a készségeknek a fejlődéséhez jelentősen hozzájárulhat az új intézeti struktúra létrehozása, az Élelmiszertudományi intézet (ÉTI) rekonstrukciója és a Biológiai Rendszerek Műszaki Intézetének (BRMI) dinamikus fejlesztése.

A végzett hallgatók véleményei is azt tükrözik, hogy a félézemi, nagylaboratóriumi kabinetek létrehozása, a műszeres analitikai mérőhelyek bővítése egyértelműen javítja az elhelyezkedési esélyeket és pozitívan befolyásolhatja a szakra jelentkező hallgatói létszámot.

Oktatói háttér

A szak személyi feltételei mindenben megfelelnek a MAB akkreditációs minimum követelményeinek. A szakon 39 fő oktat. Ebből 10 egyetemi tanár, 1 prof. emeritus, 22 egyetemi docens 2 egyetemi adjunktus, 2 fő tanársegéd, 2 fő tanszéki mérnök. Az oktatók közel 90%-a rendelkezik tudományos fokozattal. (1 fő MTA levelező tag, 1 fő DSc, és 33 fő CSc/PhD).

A szak képzésében 7 intézet oktatói vesznek részt, de a képzésért elsősorban az Élelmiszertudományi Intézet a felelős. A szakfelelős okleveles biológus egyetemi tanár (CSc), a szakirány felelősök végzettsége eltérő (gépészmérnök, okleveles biológus és okleveles agrármérnök), de mindegyikük tudományos fokozattal rendelkező vezető oktató.

A szakon oktatók végzettsége elsősorban okleveles agrármérnök (55%). Ez egyértelműen arra utal, hogy a képzés alapvetően az általános agrármérnöki diszciplínákra épül. Jelentős ezenkívül a természettudományi szakokon végzett biológus, vegyész, fizikus és tanár szakos oktatók száma (25%), kiegészülve a tanterv képzési igényeinek megfelelő képzettségű oktatóval (állatorvos, gépészmérnök, közgazdász, történész).

A tantárgyfelelősök kivétel nélkül teljes munkaidőben foglalkoztatott, kellő oktatási tapasztalattal rendelkező vezető oktatók és tudományos tevékenységük döntő mértékben összhangban van az oktatott tárgyak diszciplínáival.

A szakon résztvevő oktatók jelentős részének nagy az óraterhelése, több más szakon és képzési formában is oktatnak. Az átlagosan oktatott tantárgyszám: oktatónként 4-5 és az oktatók közel egyharmada legalább 20 kredit értékű tantárgy felelőse.

Az egyetemi alapszak kifutásával (két év múlva) csökkenhet a terhelés, de megismerve a kari fejlesztési stratégiát, ami elfogadott 8 BSc alapszak mellett 7 új MSc szak indítását tervezi további folyamatos túlterhelést jelent és veszélyeztetheti a szakindítás akkreditációs feltételeit.

Alapvető kari vezetői feladat az élelmiszermérnöki diszciplína teljes területén a személyi feltételek erősítése, a fiatalok szakirányú továbbképzése és az oktatói gárda bővítése élelmiszermérnöki és élelmiszer tudományi végzettségű szakemberekkel.

Hallgatói teljesítmények

A hallgatói teljesítmények értékelése, különösen tudományági szempontok alapján meglehetősen nehéz.

A rendelkezésre álló osztályzatok alapján a szakmai törzstárgyak és a szakirányú tárgyak vizsgaeredményei gyakorlatilag normális eloszlást mutatnak (2,8-3,5 átlag), ugyanakkor az alapozó tárgyak (élelmiszermérnök-fizika, műszeres analitika) egy részénél a hallgatói teljesítmények rosszak és folyamatosan romló tendenciát mutatnak. Több évfolyam esetében a sikertelen vizsgák száma meghaladja az 50%-ot. A szakdolgozatok eredményei és az oklevelek minősítése viszont jelentősen eltolódik a jeles érdemjegyek felé.

A hallgatói fórum véleménye egyértelműen pozitív az oktatás színvonaláról és az oktatók szakmai felkészültségéről. Az órák rendszeres látogatottsága kimagaslóan jó (70% felett) és ez nemcsak a különböző szintű katalógusoknak tulajdonítható, - amelyet a hallgatók tudomásul vesznek - , hanem a tradicionális jó kollégiumi szellemnek is.

Az alaptárgyak és a záróvizsgák közötti jelentős hallgatói teljesítménykülönbséget a LB és a hallgatók elsősorban a gyenge középiskolai felkészültséggel (a megkérdezettek 5%-a rendelkezik csak emeltszintű érettségivel /történelem, biológia/ és a szakosodás során erősödő motivációs készséggel és a jó konzulens tanár-diák kapcsolattal magyarázzák. A reális szerzett tudás megmérettetéséhez célszerű lenne a záróvizsgán a tételhúzáshoz visszatérni (közös vélemény). A hallgatói vélemények egyértelműen fontosnak tartják a gyakorlati képzés korszerűsítését, az élelmiszer előállítás és feldolgozás műveleti elemeinek, berendezéseinek hatékony megismerését.

Hallgatói létszám

A szak iránti érdeklődés stabil, stagnáló állapotot jelez a vizsgált időszakban. Az első félévben beiratkozottak száma átlagosan 35-45 fő. Viszonylag állandó a lemorzsolódási arány. Az oklevelet szerzettek száma a beiratkozottak 60-75%-a.

Figyelmeztető jel lehet a jelentkezők és a beiratkozottak közötti arány folyamatos romlása. 2001-2006 között 3,3-ról 1,5-re csökkent.

Hasonló tendenciák tapasztalhatók a 3 éves szakirány nélküli kiegészítő képzésnél. A jelentkezők kizárólag a nem nappali önköltséges képzésre jelentkeznek. Az átlagos létszám 20-26 fő.

A szakra jelentkezők több mint fele a kar régiójából regisztrálható.

A LB tapasztalatai azt mutatják, hogy az erősödő konkurencia és a választható szakok bővülése miatt a Kar vezetésének erőteljesebb beiskolázási stratégiát kell kidolgozni elsősorban a régióban a jelentkezési létszám növelésére, (erősségek bemutatása) és szintre hozó kiegészítő képzésekkel (alapozó tárgyak elsősorban) elősegíteni a felvett hallgatók beilleszkedését az egyetemi képzésbe és csökkenteni az 1. évfolyamos hallgatók lemorzsolódási arányát.

Infrastrukturális ellátottság

A szak infrastrukturális háttere látványosan fejlődött a vizsgált időszakban. Három nagy előadóterem (100 fő felett), nyolc közepes előadóterem (50-100 fő közötti) és két kabinetterem (30-50 fő), 12 szemináriumterem és három számítógép terem (60 számítógép) áll a szak hallgatóinak a rendelkezésére.

A LB személyesen is meggyőződhetett az infrastrukturális ellátottság színvonaláról. A hagyományos oktatási eszközök mellett modern audiovizuális eszközök és számítógépes rendszerek szolgálják a korszerű oktatást. Az informatikai hálózat nemzetközi színvonalú. A világháló korlátok nélkül elérhető minden oktató-teremben és oktatói szobában. A fontosabb matematikai-statisztikai programcsomagok, kiadványszerkesztő programok és számos adatbázis (CAB, FSTA, EISZ, Springer stb.) mindenki számára hozzáférhető. A kari szinten működő Központi Könyvtár állománya 87 ezer kötet könyv és 15 ezer bekötött folyóirat kötet. Az olvasóteremben közel 40 férőhely van 14 internetes végponttal.

A szak érdeklődési körébe tartozó tudományterületek szakkönyv állománya megközelíti a 25000 kötetet, ebből közel 20 % az élelmiszertudomány. A kötetek közel egyharmada tanszéki állományba van. Jelentős a tudományág folyóirat állománya is, melynek nagyobbik hányada intézeti és tanszéki könyvtárakban található. A tudományos folyóiratok beszerzése központilag történik, de kizárólag intézeti kutatási témák terhére.

A szak tárgyi és eszközfeltételeit az Élelmiszer-tudományi Intézet négy tanszéke, a Biológiai Rendszerek Műszaki Intézetének két tanszéke, az MTA Mezőgazdasági Termékek Feldolgozása kutatócsoportja, az Elektromikroszkóp Laboratórium, a Magyar Tejgazdasági Kísérleti Intézet (kihelyezett tanszék) és az ÉTI nemzetközi akkreditációval rendelkező Vizsgálólaboratóriuma biztosítja. A gyakorlati képzést támogatják a régió élelmiszeripari vállalatai és a Kar Tanüzemei. Az ÉTI-ben az oktatás és a kutatás színvonalának növekedését biztosítja a befejezett rekonstrukció (360 mFt), amely megteremtette a kísérleti modell-üzem kialakítási lehetőségét és az élelmiszermérnök képzés gyakorlati lehetőségeit. Az ÉTI rekonstrukciója mellett a BRMI fejlesztése járul hozzá alapvetően a tudományági nemzetközi szintű kutatási feltételeinek a biztosításához.

A két Intézet nagyműszeres állománya, korszerű állományvizsgáló berendezései, nagylaboratórium-berendezései, kutató-laboratóriumai kiváló lehetőséget biztosítanak a kutatóknak, a doktoranduszoknak és a diplomázó hallgatóknak önálló kutatási tevékenységre és innovációs kutatási programokban való részvételre.

Az intézeti rendszer kialakítása jelentősen elősegítheti a parciális szétaprózott nagyszámú szakmai műhelyek (53) tényleges team munkán alapuló versenyképes diszciplináris kutatócsoportokká szerveződését.

Tudományági kutató potenciál

A kutatási potenciál és eredményesség élelmiszertudományi értékelése nehezen nyomon követhető a kari akkreditációs anyagból. A szakmai humán erőforrás tudományágankénti besorolása mindösszesen 3 fő minősített oktatót (2 fő docens 1 fő adjunktus) sorol az élelmiszer-tudományágba.

Az intézeti látogatások során és a tanszéki kötetek tanulmányozását követően ennél lényegesen kedvezőbb a kép. Elsősorban a biológiai és a multidiszciplináris agrártudományokhoz sorolt tudományos minősítettek közül jó néhány oktató oktatási, kutatási területe és publikációs tevékenysége alapján ténylegesen az élelmiszer-tudományághoz kapcsolódik. A reális adat, mintegy 10-12 fő. A létszám 80%-a rendelkezik tudományos fokozattal.

Az ÉTI és a BRMI tanszékei az elmúlt öt évben az élelmiszertudományok területén 14 hazai és 3 nemzetközi pályázatot nyertek el és évente mintegy 20 külső gazdasági megbízást vállaltak. Ezek döntően az Analitikai és Mikrobiológiai Laboratórium megbízásai voltak.

A jelentősebb témák: Hazai halakból nyert finomított halolaj élelmiszeralkotóként történő felhasználása; Komplex technológia víziszárnyas készítmények omega-3 zsírsavtartalmának növelésére; Piacképes egészségvédő halászati termékek gyártmányfejlesztése; A magyar májkacsa ágazati komplex fejlesztések (GAK projektek).

Növényi alapú biohajtóanyagok előállítási feltételeinek kidolgozása (NKFP projekt).

A savó, mint tejipari melléktermék hasznosítása bioélelmiszer előállítására (Baross Gábor projekt).

A kar elsősorban az alkalmazott kutatás területén ért el jelentős eredményeket, melyeket a gyakorlatban is hasznosítanak. Sikeresnek tekinthetők az Intézetek együttműködésével elért innovációs eredmények is. Az élelmiszer-tudományág területén a gyógynövények természetstechnológiájának fejlesztését és gyógyhatású készítmények előállítását, a korszerű táplálkozást szolgáló komplex technológiák fejlesztését, az élelmiszeripari technológiák korszerűsítését és a melléktermék hasznosítási eljárások kidolgozását lehet országos jelentőségű eredményeknek tekinteni.

A döntően az élelmiszer-tudományágban tevékenykedő oktatók-kutatók a vizsgált időszakban 3 idegen nyelvű, 4 magyar nyelvű könyv, könyvrészlet, egy jegyzet, 70 tudományos közlemény és 80 konferencia kiadvány (49%-a idegen nyelven) szerzői. A tudományos folyóiratokban 44 idegen nyelvű lektorált közleményt jelentettek meg, amelyből 33 impakt faktoros tudományos cikk. A publikációk kumulált impakt faktora: 32,95. A tudományágban tevékenykedő oktatók-kutatók évenként átlagban 4 lektorált közleményt jelentettek meg.

Az élelmiszertudomány területén végzett kutatásokban öt szakmai műhely vett részt. A főbb kutatási területek: hús-, hal-, baromfitermék előállítás és fejlesztés, probiotikus és szimbiotikus hatású funkcionális élelmiszerek előállítása, keményítő alapú növényi termékek előállítása bioetanol gyártási célra, élelmiszeripari melléktermékek hasznosítása, cianobaktériumok mezőgazdasági és élelmiszeripari hasznosítása. A szakmai műhelyek munkájába 18-20 fő vett részt. Valamennyi műhely országosan elismert, közülük három nemzetközileg is számottevő elismertséggel rendelkezik. Kapcsolattartásuk kiváló, mintegy 25 hazai és 9 külföldi kutatócsoporttal van rendszeres szakmai kapcsolatuk.

Hallgatói munkát támogató tevékenység

A szak élelmiszer jellegű TDK és diplomamunka készítési tevékenységben elsősorban az ÉTI munkatársai vesznek részt. A beszámolási időszakban 156 sikeresen megvédett diplomamunka témavezetését végezték. Ez évente átlagosan 30 diplomamunkát jelentett tanszéki megoszlásban (4-5 diplomamunka/oktató). A kísérleti háttér és az infrastruktúra jó.

Az élelmiszer-tudományág területén a TDK munka és a tehetséggondozás tradicionálisan jónak nevezhető. A kari TDK elnök is hosszú időn keresztül az intézet oktatója volt. A vizsgált időszakban az élelmiszer-minőségbiztosító agrármérnök szakon diplomát szerzett hallgatók közel egyharmada végzett TDK munkát. Az ÉTI-ben a tudományági témakörben a kari TDK rendezvényeken 23 fő vett részt, ebből kilencen értek el helyezést, vagy különdíjat, míg az OTDK-n 34 fő indult és heten értek el helyezést, vagy kaptak különdíjat (egy első, két második és három harmadik helyezett).

A TDK tevékenységet az intézet kiemelten támogatja és a minőségi képzés egyik fontos elemének, illetve a PhD képzés bázisának tekinti. Ezt bizonyítja, hogy a vizsgált időszakban a tudományos diákkörben tevékenykedő hallgatókból 10 fő folytat PhD tanulmányokat és 2 hallgató nyert el demonstrátori állást.

A tudományág területén a végzett hallgatók 3 doktori programban vesznek részt: Az állati termék előállítás biológiai, technológiai, ökológiai, takarmányozási és ökonómiai kérdései (kari doktori iskola), Precíziós növénytermesztés módszere (kari doktori iskola) és Környezettudományi Doktori iskola (Sopron).

A doktorképzésre évente átlag 10 fő kerül felvételre, ennek zöme (78%) levelező hallgató.

A vizsgált időszakban 9 fő szerzett doktori fokozatot az élelmiszertudományi témákban és 15 főnél van folyamatban a fokozatszerzés. A doktori iskolák akkreditációs anyagát áttekintve megállapítható, hogy a tudományterületen igen nagy a képzésben résztvevő oktatók leterheltsége. Általában öt doktorandusz témavezetője egy oktató és négy fő oktató tíz PhD tantárgy felelőse. A tudományos munkavégzéshez mindkét intézetben (ÉTI és részben a BRMI) kiválóak az infrastrukturális feltételek.

A bizottság véleménye szerint az élelmiszertudományi diszciplínák megerősítése és az önálló tudományági Doktori Iskola létrehozása alapvetően fontos a sikeres élelmiszermérnöki (BSc) és az Élelmiszerbiztonsági és minőségi mérnöki (MSc) szakok indításánál. A kutatási potenciál fejlődéséhez feltétlenül szükséges az élelmiszermérnöki és élelmiszertudományi kutatások fejlesztése, bővítése (élelmiszer-biotechnológia, erjedéssipari technológiák modellezése, fermentációs műveletek, bioreaktorok alkalmazása, immundiagnosztika, táplálkozástudomány stb.) és a szakmai műhelyek együttműködésének és hatékonyságának növelése. Az infrastrukturális feltételek zöme már jelenleg is adott. Az előrelépés kulcskérdése az oktatók, kutatók szakmai fejlődése, tudományos fokozatszerzése, elsősorban a DSc cím megszerzésének ösztönzése és a belterjesség csökkentése.

Akkreditációs minősítés indoklása

A kari akkreditációs anyagok, az intézeti önértékelések, a LB-i elbeszélgetések, a kutatási jelentések, a szakirodalmi dokumentációk értékelése, a képzés infrastrukturális hátterének megismerése, a hallgatói konzultációk összegzése alapján az ötéves egyetemi élelmiszer-minőségbiztosító agrármérnök alapszak és a kiegészítő hároméves levelező szak önértékelő akkreditációs jelentése reális, és az önértékelésben adott minősítési fokozatok elfogadhatók.

A szak mindenben megfelel a MAB által támasztott minimális akkreditációs követelményeknek, és a tudományág minőségi elvárásainak.

Összességében megállapítható, hogy a szak képzésében résztvevő oktatók tudományos minősítése, oktatási és kutatási tevékenysége a K+F eredmények, a kutatási potenciál fejlődése (épületrekonstrukció, műszerbázis- és berendezés bővülés, szakmai elismertség) együttesen **alkalmas a lineáris képzési rendszer minden formájában az interdiszciplináris élelmiszertudomány képzési ágban szakindításra**. A kifutó szak és a kiegészítő képzés megszűnésével felszabaduló oktatói, kutatói kapacitás és a már meglévő infrastrukturális feltételek biztosítják a konzorciumi tárgyalások keretében létesített új Élelmiszerbiztonsági és minőségi mesterszak indítását.

Szak megnevezése: A Tejipari Szakmérnöki Szakirányú Továbbképzési Szak

Képzési forma: levelező

Szakirányok: -

Szakirányú továbbképzés:

A tejjipari szakmérnök képzésnek hagyományai vannak a karon. 1974-ben indult meg a kétéves posztgraduális levelező képzés.

A képzés célja a tejjgazdasági vertikumhoz kapcsolódó speciális tejtudományi, tejfeldolgozási és gazdasági ismeretek nyújtása elsősorban a tejágazatban dolgozó szakemberek számára. A kar tradicionális intézményi háttere és a Magyar Tejjgazdasági Kutatóintézet rendelkezik a megfelelő személyi és infrastrukturális feltételekkel, amelyek biztosítják a képzési követelményekben leírt kompetenciák teljesítését.

A szak tananyaga megfelel az akkreditációs elvárásoknak. Az alapozó és a szakmai ismeretek bővítését célzó tantárgyakat jól felépített, hasznosítható tudást biztosító tejjgazdasági gyakorlat (a tanórák 34%-a) egészíti ki. A képzésbe számos nemzetközileg is elismert szakembert vontak be. A

szakdolgozatok színvonalát az ágazat szakemberei (ZV bizottsági tagok, vállalati vezetők) jónak minősítik. A végzett hallgatói visszajelzések pozitívan nyilatkoztak a megszerzett tudásanyag hasznosításáról és a kedvező munkaerőpiaci elhelyezkedési lehetőségekről.

A vizsgált időszakban egy alkalommal 2001/2002-es tanévben indult 12 beiratkozott hallgatóval a kurzus. Végül 2003-ban 9 fő szerzett diplomát. A tantárgyi vizsgajegyek, a szigorlatok és diplomamunkák minősítése döntően jó és jeles érdemjegyű volt. Az átlagos oklevél minősítés: 4,4.

A LB konzultálva az intézményi vezetőkkel megállapította, hogy a szakmérnöki képzés személyi és infrastrukturális feltételei jók, a tananyag korszerű. Mindezek ellenére a tejjgazdaság ágazati problémái és jelenleg kevés érdeklődőt vonzó túlzottan speciális képzést vagy csak időszakosan lehet meghirdetni elegendő (20-25 fő) jelentkező esetén, vagy szakirányként beépülhet a kar tervezett mesterszak létesítési programjába (pl. Állattenyésztő Mérnöki Szak).

MULTIDISZCIPLINÁRIS AGRÁRTUDOMÁNYOK

Gazdaság- és Szervezéstudományok

Szak megnevezése: **Gazdasági agrármérnök**

Szakirányok megnevezése: Vállalkozási, Angol üzleti nyelv, EU menedzser, vállalkozások pénzügyei, Gazdasági informatika, Német üzleti nyelv, Régió- és vidékfejlesztési

Képzési forma: nappali, 5 éves

Jogutód szak: **Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök BSc**

A művelődési és közoktatási miniszter 1995 szeptember 1-vel engedélyezte a gazdasági agrármérnöki szak egyetemi szintű indítását. Az első oklevelet 2000-ben adták ki. A legutóbbi akkreditációs értékelés megállapította, hogy a szak magas színvonalú elméleti és gyakorlati képzéssel korszerű gazdasági ismereteket nyújt, ugyanakkor a hallgatói vélemények szerint az ökonómiai képzés marad el leginkább a korszerű szemléleti oktatástól. Azóta a gazdasági agrármérnöki szak jelentős változáson ment keresztül, folyamatosan biztosította a MAB akkreditációs követelmény-rendszerében megfogalmazott kritériumokat. A tantárgyi struktúra finomult, az elméleti és gyakorlati aránya megfelelő. A tananyagok tartalma a nemzetközi szinten elért új eredményekkel folyamatosan gazdagodik, következetesen építkeznek, az új mintagazdasági hálózat kialakítása pedig magas színvonalú gyakorlati képzést tesz lehetővé. A tananyagfejlesztést elősegítette, hogy az oktatók (és részben a hallgatók is) két meghatározó nemzetközi projektben is részt vettek (EUREKA, DEBATE), ahol vállalatfejlesztési, illetve regionális vidékfejlesztési programok és módszerek kidolgozásában vettek részt, s ezen eredmények beépítésre kerültek az oktatási tananyagba. Hasonlóképpen a hazai NKFP-program eredményei is, melyben a szak oktatói és kutatói a versenyképesség vállalatgazdasági feltételeinek kidolgozásáért felelősek. A hallgatói visszajelzések egyértelműen igazolják, hogy a szak a korszerű oktatási módszerek bevezetésével és a tananyagok gazdagításával, a gyakorlati képzési lehetőségek kibővítésével valóban javultak a munkaerőpiacon való elhelyezkedésük esélyei. Az elmélet és gyakorlat szerves összeépítése, az erős módszertani és szakmai alapozás együttesen eredményezik, hogy az oktatott ismeretanyagok megfelelnek a gyakorlati igényeknek, a kompetenciákban meghatározott elvárások teljesülését a hallgatók a gazdaság különböző területein kontrollálhatják. A gyakorlati oktatók ugyanakkor jelzik, hogy a gyakorlati oktatásban változatlanul törekedni kell az élet illetve élményszerűsége, ezáltal a szakma megkedveltetésére.

A szakon 41 fő oktat. Ebből 15 fő egyetemi tanár, 16 fő egyetemi docens, 7 fő egyetemi adjunktus. Végzettségük zömmel mezőgazdasági, illetve speciálisan állattenyésztő és növénytermesztő, amelyet a szak igényének megfelelően közgazdász, matematikus, fizikus, biológus és nyelvész tanárok egészítenek ki, így a szak és szakirányok oktatási feladatai magas színvonalon megoldhatók. A szak fő intézménye a Gazdaságtudományi Intézet, amely koordinálja a szak vitelével kapcsolatos tevékenységet. A szakfelelős egyetemi tanár mezőgazdasági (üzemeltető) végzettségű, a szakirányfelelősök pedig zömmel közgazdasági irányultságú egyetemi tanárok és docensek. Az oktatók szinte kivétel nélkül teljes munkaidejük és átlagosan 3,5 tantárgynak a felelősei. Ezek közül 1 fő 9 tantárgy felelőse ami viszont a szak kifutásával – a jelzés szerint – rendeződik. Az oktatók nagy része 10 évnél régebbi oktatási múlttal rendelkezik, a tudományos tevékenységük az oktatott diszciplínához tartozó témakörökhöz kapcsolódik, és részt vesznek a tudományos utánpótlás- nevelés minden területén (diákköri munka, doktorképzés stb). Ugyanakkor problémaként merült fel a fiatal oktatók előléptetésének pénzügyi nehézsége. A tudományos kutatás területeinek a szakmai végzettséggel és az oktatott tantárgyak tartalmával való egyezésének eredménye, hogy a tudományos publikációk 75-80%-ban megfelelnek az oktatott diszciplína témaköreinek. Ez tette lehetővé, hogy a tantárgyfejlesztés során a kutatások eredményei közvetlenül beépüljenek a tantárgyak tananyagaiba, és szervesen egybeépülve szolgálják az oktatás színvonalának folyamatos javítását. Mindemellett tetten érhető a bevételi kényszer, sokszor más jellegű kutatási feladatok felvállalására is rákényszerülnek.

A minőségbiztosításnak fontos eleme az oktatói teljesítmény mérésére kialakított pontozásos rendszer, amely a teljesítmények különböző területeit pontozza, végül összesített ponteredményt közölnek. A kitűnő teljesítmény 100 pont felett elértek esetében mondható. Jelenleg a rendszert korszerűsítik, ugyanis a különböző terheltségi szemeszterek szerint meglehetősen hektikusan igazodnak. Átlagban mintegy 78 pontos teljesítési szinten állnak az Intézetek, amely jó minősítésnek felel meg.

Az LB tagjai személyesen meggyőződhetnek az infrastrukturális ellátottság színvonaláról. Az utolsó MAB minősítés óta látványosan kiépült a szak oktatás-technikai háttérrendszere. Az előadótermek alkalmasak a nagyobb létszámú (100 fő feletti) kurzusok befogadására és a hagyományos oktatási eszközök mellett a modern audiovizuális eszközök, a digitális projektorok, az azokat működtető számítógépes rendszerek is rendelkezésre állnak. Az informatikai hálózat nemzetközi mércével mérve is korszerűen kiépített, megfelelő internet-végpontokkal a lefedettség jó (gyakorlatilag minden oktatóterem, vagy oktatói szoba csatlakozása megoldott). A világháló korlátok nélkül elérhető, a fontosabb matematikai és statisztikai programcsomagok rendelkezésre állnak. A szak jellegéből adódóan a műszeres és laboratóriumi eszközhasználat tekintetében az agrármérnöki és élelmiszer-minőségbiztosító szakok lehetőségeihez tudnak kapcsolódni. A korszerű infrastruktúra kiépítése főleg kutatási- pályázati lehetőségekből történik, s remélhetőleg megoldható azok szintentartása, illetve szükséges továbbfejlesztése is. Jelenleg a régi Vár-épület korszerű technikai rendszerekkel való felszerelése akadályokba ütközik. Ez a tervezett rekonstrukcióval párhuzamosan számolható fel. Az oktatás és kutatás eredményességét segíti a jó színvonalú könyvtári szolgáltatás. Kari szinten mintegy hatszáz négyzetméter összterületen működik, az olvasóteremben 39 férőhely van 14 internetes végponttal. Állományában 14 ezer szakkönyv, CD-DVD jogtár, CAB Abstract adatbázis CD formátumban, illetve különböző nyelvi hangkazetták állnak rendelkezésre. Az intézetek könyv, illetve bel, és külföldi folyóirat beszerzését a könyvtár központilag végzi. A tudományos folyóiratok beszerzése viszont kizárólag kutatási témák terhére történik, általában intézeti szinten.

Az oktatási eredményességét részben jól mutatják a vizsgaeredmények, melyek az 1-5-ös skálán gyakorlatilag normális eloszlást mutatnak. A szakdolgozatok eredményei és a diploma minősítése viszont már a jeles –kitűnő irányba mozdult el.

A szak iránti érdeklődést minősíti, hogy bár 2004-2005-ben már csökkent az első félévre beiratkozók száma, és az oklevelet szerzettek száma is, ennek ellenére a jelentkezők száma 2005-öt kivéve minden évben meghaladta a felvehető létszámot. A jelentkezők zöme (mintegy 50-60%-a) a Kar régiójából regisztrálható, s a jövőben még inkább várható a régióból való építkezés.

Ez összefüggésben van az ismert társadalmi változásokkal. A lemorzsolódás nem jellemző (5-10% közötti), ami elsősorban az alaptantárgyak esetében következik be. Gondot jelent, hogy a nyelvvizsga hiányában a hallgatók 21-26%-a nem veheti át a diplomáját.

A látogatás tapasztalatai azt mutatják, hogy a jövőben a szak vezetőinek még erőteljesebb PR tevékenységet kell folytatniuk, elsősorban az elért eredmények szélesebb körű publikálásával, a végzett hallgatók jó elhelyezkedési lehetőségeik kiemelésével. Célszerű lenne továbbá erőteljesebb szinten kiegészítő oktatási tevékenységet folytatni, hogy a különböző helyekről és eltérő felkészültséggel rendelkezők esélyei kiegyenlítődjenek.

A szakon foglalkoztatott demonstrátorok száma évente 8-10 hallgatót jelent. Jellemző, hogy közülük kerültek ki a PhD képzésben részt vevők is. A TDK tevékenység a minőségbiztosítás egyik kulcsa. Legsikeresebb év a 2002. volt, amikor 18 intézményi TDK dolgozattól 18 ment tovább az országos konferenciára és ebből az intézményi konferencián 7, míg az országosan 1 helyezést értek el. Gondot okoz a fiatalok kiválasztása, a vállalatok, vállalkozások számára kurrens témák kijelölése, a szakdolgozatok elkészítéséhez szükséges információk beszerzése. Ezért a szak oktatói intenzív kapcsolatot tartanak volt diákjaikkal, akik e téren is jelentős segítséget képesek nyújtani. A szakon tanuló hallgatók, de a végzett diákok között is nagyon szoros az összetartó erő. A hallgatók teljesítményeinek nyomon követése elsősorban a különböző továbbképzésre való jelentés (szakdolgozat, demonstrátori, TDK, PhD) szempontból, de azért is fontos, hogy a lemorzsolódás csökkenjen. Ez különösen a költségtérítéssel képzés területén fontos. Kitüntetett szerepe van az oktatók elhivatottságának, az évfolyamfelelős rátermettségének is. Az utóbbi időben kiegészített NEPTUN-rendszer nagy segítséget jelent a folyamatos nyomon követésben, s a szükséges lépések megtételében. Az is igaz, hogy a hallgatók közel egyharmada magas szinten teljesíti a vállalt kurzusokat.

Szak megnevezése: Gazdasági agrármérnök

Szakirányok:-

Képzési forma: kiegészítő, levelezés 3 éves

A szakon a képzés 2002-2003-as tanévben indult meg, szakirányok nincsenek. Minősítés szempontjából az 5 éves képzésnél elmondott minőségi színvonal érvényesül a kiegészítő szakon is. Az alapozó, törzs és szaktárgyak esetében érvényesülnek a MAB akkreditációs követelményrendszerében megfogalmazott követelmények. A más és más előképzettséggel rendelkező hallgatók megfelelő színvonalú képzése során először a szintelvárás feladatait oldják meg, majd következetesen törekednek a kimeneti szakmai kompetenciák egyértelmű teljesülésére. Ennek a célnak megfelelően finomították a mintatantervet: a komplex rendszerszemléleti méreteken túl bizonyos fokú szakmai gyakorlatok beépítésével növelték a hallgatók munkaerőpiacon való sikeres elhelyezkedésük esélyeit. A hallgatók a gyakorlat szereplőivel – a különböző kutatási-fejlesztési projektekbe való bekapcsolódással, részben a szakmai gyakorlati munka, részben pedig a záróvizsgán keresztül – szinte napi kapcsolatot építenek ki.

A szakon az oktatás szakmai feltételei – az ötéves képzési formának megfelelően – rendelkezésre állnak. A minősítettek aránya magas, az oktatásban akadémikus, MTA doktorok is részt vesznek és a legtöbb tantárgy esetében a tantárgyfelelősök minősített oktatók és kutatók. A kapcsolat az oktatók és hallgatók között jó, a jó képességű hallgatók kiválasztására és pályájuk segítésére kiemelten figyelnek. A tanulmányi eredmények hasonlóak az 5 éves képzési rendszerben leírtakkal. Az infrastruktúrális ellátottság gyakorlatilag megfelel képzésnél említettekkel.

A Látogató Bizottság úgy ítéli meg, hogy a Kar jövője szempontjából fontos, hogy a kiegészítő képzés a Bologna-folyamat kiteljesedésével megszűnik, tehát a felszabaduló oktatói kapacitás valóban a BSc és MSc szak, illetve a PhD iskola feladataira tud koncentrálni.

Az LB-elbeszélgetések, a dokumentációk áttanulmányozása, a szakdolgozatok áttekintése, a publikációs dokumentumok értékelése, a különböző intézmények infrastruktúrájának megismerése, a hallgatókkal való konzultációk következtetései tanulmányozása és rendszerezése alapján a Gazdasági agrármérnök 5 éves egyetemi és a 3 éves kiegészítő szak

önértékelő jelentése a valóságnak megfelel, az önértékelésben adott pontszám - minősítéseket elfogadhatóak.

Szak megnevezése: **Mezőgazdasági szaktanácsadó szakmérnöki szak**

Képzési forma: levelező, 4 féléves

Szakirányú továbbképzés-

A szaktanácsadók két éves posztgraduális képzést kapnak. Az előírt tantárgyakból tett vizsgakötelezettségek teljesítése esetén Mezőgazdasági szaktanácsadó szakmérnök képzést szereznek. A képzés célja, hogy a hallgatók olyan végzettséget szerezzenek, melynek birtokában képesek megfelelni a piacgazdasági körülmények között az aktuális szintű szakmai gazdasági, jogi és üzletpolitikai elvárásoknak. Ennek a célnak van alárendelve a képzési követelményben rögzített kompetenciák megszerzése. A tantárgyi struktúrában a pénzügyi, az üzemgazdasági a környezetgazdasági, a forrásteremtés, az informatika és logisztika megfelelő súllyal szerepelnek. A szakról kikerült hallgatók ismerik a mezőgazdálkodás biológiai törvényszerűségeit, a korszerű termesztés-technológiai eljárásokat, az alapvető vállalati pénzügyeket és banktechnikai műveleteket. Az ilyen felkészültségű szakemberek hatékony tevékenysége elősegíti, hogy az agrárium szereplőinek versenypozíciója javuljon, s nőjenek az agrártermékek piacra-jutási esélyei.

A végzett hallgatók elhelyezkedése a felső és középszintű államigazgatási apparátusban, az önkormányzatokban, az agrárkamarában, a magánvállalkozásokban biztosított. Növeli a szak jelentőségét, hogy Szaktanácsadó mérnök diploma lehetőséget teremt a Szaktanácsadói Névjegyzékbe való felkerülésre. A hallgatói visszajelzések szerint a szak a jövőben még fontosabb szerepet fog betölteni. Különösen igaz ez akkor, ha a megfelelő mennyiségű külföldi gyakorlati tapasztalatszerzés építhető be a rendszerbe.

A szak kompetenciái rugalmasak, a gyakorlati oktatásba átvezetik az alapvető változásokat, nagy hangsúlyt helyeznek a naprakész információkkal való ellátásra, az új tudományos eredmények megismertetésére.

Jelenleg a szakon 15 oktató dolgozik, átoktató jelleggel, 5 egyetemi tanár, 4 egyetemi docens, 3 adjunktus, 1 fő főmunkatárs. A szakfelelős tudományos főmunkatárs közgazdasági PhD végzettséggel. Az oktatás minőségét jelzi, hogy ezek az oktatók csak 1 helyen vannak foglalkoztatva, így átoktatási minőségben is kielégítik a szak oktatási igényét. A szakon folyó munka minősége szempontjából kiemelkedő, hogy a Szaktanácsadó és Továbbképző Intézet (mint a szak fő koordinátora) vezetője egyben a szaktanácsadási rendszerek kutatás-fejlesztési szakmai műhely vezetője is, és folyamatosan vesz részt hazai és nemzetközi kutatási projektekben, melynek eredményei közvetlenül beépülnek az oktatói tananyagba. A szak szemeszterenként két hetes konzultációt tart, 80 órás terheléssel. Az infrastrukturális háttér adott, a Kar teljes háttér infrastruktúráját használhatják.

A vizsgaeredmények a hallgatók többségében jeles-kitűnő, elhelyezkedési lehetőségeik jók.

A hallgatói létszám 50-60 fő között változik. A szak jelentőségét és szerepét fokozza, hogy Magyarországon átalakulás alatt van a teljes szaktanácsadói rendszer, illetve az, hogy a Kar lett a Nyugat-dunántúli regionális szaktanácsadás központja, továbbá az is, hogy az EU rendeletek a 2007-től „Farm Advisory system” címen kötelezően működtetendő rendszerként határozta meg a szaktanácsadást.

V. KÉPZÉSI ÁGANKÉNT AZ ÚJ TÍPUSÚ ALAPSZAKOKON FOLYÓ KÉPZÉSEK ÉRTÉKELÉSE

Képzési ág: **mezőgazdasági**

Szak megnevezése: **Mezőgazdasági mérnök**

Szairányok megnevezése:

Képzési forma: nappali, levelező, 7 féléves

Képzési szint: BSc

„Jogelőd” szakja: Mezőgazdasági mérnök

A képzés a 2006/2007-es tanévben indult a 15/2006 (IV.3.) OM rendelet képzési, kimeneteli követelmények szerint

Értékelés: az agrármérnök szaknál

Szak megnevezése: **Növénytermesztő mérnök**

Szakirányok megnevezése:

Képzési forma: nappali 7 féléves

Képzési szint: BSc

„Jogelőd” szakja: Mezőgazdasági mérnök

A képzés a 2006/2007-es tanévben indult a 15/2006 (IV.3.) OM rendelet képzési, kimeneteli követelmények szerint

Értékelése az agrármérnök szaknál

Szak megnevezése: **Állattenyésztő mérnök BSc**

Szakképzettség: állattenyésztő mérnök

Szakirányok megnevezése: halászati, lótenyésztési és lovassportok, vadgazdálkodási

Képzési forma: nappali 7 félév

Képzési szint: BSc

Jogelőd szak: Mezőgazdasági mérnök

A képzés a 2006/2007-es tanévben indult a 15/2006 (IV.3.) OM rendelet képzési, kimeneteli követelmények alapján. Az évfolyamra 22 hallgató iratkozott be.

Az első félév fejeződött be a látogatás idején, a második félév előadásai és gyakorlatai folytatódtak. A **modul rendszerű** tanterv megfelel a szak képzési, kimeneteli követelményeiben leírtaknak. A minősített oktatók aránya jóval felette van az előírásoknak. A képzésért az Állattudományi Intézet felel. A szak képzésében a karról 72 oktató, 1 testnevelő tanár, 1 mérnök tanár és 8 nyelvi lektor vesz részt.

A szakmai gyakorlat két részből áll. A szemeszterek során egy-egy úgynevezett hetesi gyakorlaton vesznek részt a hallgatók. Nem órarend szerint folytatják tanulmányaikat, hanem szakmai gyakorlaton vannak. A másik rész a 7. félév, amely **akkreditált gyakorló helyeken** történik.

A szakról önértékelés nem készült mivel a 2006/2007-es tanévben indult. A mezőgazdasági mérnök, illetve az egyéb hagyományos szakok kifutásával elegendő kapacitás áll rendelkezésre az Állattenyésztő mérnök BSc és MSc szakának az oktatásához.

Az alapszak személyi, tárgyi feltételei biztosítottak, az oktatás a képzési és kimeneteli követelményekkel összhangban történik.

Összességében megállapítható, hogy a mezőgazdasági képzési ágban a kibocsátandó mezőgazdasági, növénytermesztő és állattenyésztő mérnökök vonatkozásában őrzi azok hagyományait és országosan elismert színvonalát. Az oktatás személyi és tárgyi feltételei, valamint a gyakorlati oktatás infrastrukturális háttere kiválónak ítéltető. A jelenleg még folyó 5 éves képzés színvonala, **személyi és tárgyi feltételei minden szempontból megfelelnek a már elindult és indítandó BSc szakok követelményeinek.**

Képzési ág: környezetgazdálkodási és természetvédelmi mérnöki

Szak megnevezése: **Környezetgazdálkodási agrármérnök BSc**

Szakirányok megnevezése: környezet-menedzsment, környezettudomány, hulladék-gazdálkodás

Képzési szint: nappali, 7 félév

Képzési forma: BSc

Jogelőd szak: nem volt a Karon

A képzés 2006. év őszén indult 37 fővel nappali tagozaton. A szak felelőse Prof. Dr. Benedek Pál, az MTA Doktora, míg a szakirányfelelősök: Prof. Dr. Schmidt Dezső CSc, Prof. Dr. Neményi Miklós DSc és Prof. Dr. Szakál Pál CSc.

Az indítási kérelmet az illetékes MAB szakbizottság visszaadta az intézménynek átdolgozás céljából. A korrekciókra sor került és a MAB által kért mintatanterv illetve oktatási anyag szerint indult el a képzés. A képzési idő 6+1 félév, a kontakt órák száma 2595-2610 szakiránytól függően. A szakmai gyakorlatok óraszámja 400. A mintatanterv modulszerű rendszerben készült, az első és második félévben elsősorban a természettudományi és mérnöki alapismeretek oktatására jut a legtöbb idő. A tantárgyak oktatását gyakorlatilag minősített oktatók végzik, messze megfelelnek a MAB által támasztott követelményeknek.

A szakot a Környezettudományi Intézet gondozza. Mivel az intézet valamennyi hagyományos szakon oktat, biztosra vehető, hogy a megkezdett BSc és az erre tervezett Környezetgazdálkodási agrármérnök mesterszak oktatására elegendő kapacitás (kredit) áll rendelkezésre a folyamatosan kimenő szakok miatt. A személyi feltételek mellett a tárgyi eszközök, laborok, műszerek rendelkezésre állnak a BSc és az MSc oktatásához is.

A szakról önértékelés nem készült a 2006. évi indítás miatt.

Képzési ág: élelmiszer és kertészmérnöki

Szak megnevezése: **Élelmiszermérnök BSc**

Szakirányok megnevezése: Állati eredetű élelmiszerek előállítása
Növényi eredetű élelmiszerek előállítása

Képzési forma: nappali, 7 félév

„Jogelőd” szakja: élelmiszerminőség-biztosító agrármérnök

A képzési ágban folyó képzés általános értékelése

A MAB az élelmiszermérnök alapszak indítását a karon 2004-ben engedélyezte (MAB 2004/7/VI/8. számú határozat)

Az élelmiszermérnök képzés a 2005/2006 tanévben indult el a karon. A BSc szak létesítését négy konzorciumi partner (BCE Élelmiszertudományi Kar, DE Mezőgazdaságtudományi Kar, NyME Mezőgazdaság és Élelmiszertudományi Kar, SZTE Élelmiszeripari Főiskolai Kar) kezdeményezte.

A közösen kialakított képzési program megfelel az alapképzési szak elvárásainak. A cél általános természettudományi és társadalomtudományi alapismeretekre épülő speciális élelmiszermérnöki képzés biztosítása, amely alkalmassá teszi a diplomát szerzett hallgatókat az MSc képzési formában a tanulmányok folytatására. A szakindításkor a MAB által elfogadott mintatanterv tantárgyi struktúrája és ismeretanyaga megfelel a KKK elvárásainak.

A képzési követelményekben rögzített négy kompetencia megszerzését a kari önértékelés kritikusan értékeli. Az önértékelés szerint az általános természettudományi, műszaki, mezőgazdasági, élelmiszeripari, gazdasági és gazdálkodási és jogi ismeretek alkalmazását (komp1) tartják teljes körűen teljesültnek. A korszerű technológiák alkalmazása (komp 2) és a piacképes élelmiszergazdasági termékek előállítása (komp 3) mintegy 60%-ban teljesült. A legkevésbé sikeres a minőségbiztosítási, minőségellenőrzési, minőségszabályozási, menedzselési képességek (komp 4) megszerzése (50%).

A szak személyi feltételei megfelelnek a MAB akkreditációs minimum követelményeinek. A szakfelelős az élelmiszer tudományág területén hosszú oktatási tapasztalattal rendelkező egyetemi tanár (CSc), míg a szakirányfelelősök élelmiszermérnöki és műveleti ismeretekkel rendelkező fiatal egyetemi docensek (PhD mezőgazdasági tudományok 1999 és 2000).

Az új szak oktatógárdája és a képzéshez szükséges infrastrukturális feltételek az élelmiszerminőség biztosító agrármérnök szaknál már részletesen ismertettek szerint rendelkezésre áll. A szak

indításánál előnyt jelentett az ötéves képzés több mint tízéves tapasztalata. Az oktatás tartalmát illetően kidolgozták a képzési programot oktatási hetekre lebontva és a tantárgyak követelményrendszere is rendelkezésre áll.

A kar vezetése óriási erőfeszítéseket tett az élelmiszer-mérnöki diszciplína teljes vertikumának fejlesztésére és a BSc szinten elvárható személyi és tárgyi kompetenciák megteremtésére. Ezt a MAB indítástámogatási véleménye is szükségesnek tartotta. A kari vezetés támogatja a fiatal oktatók, tanszéki mérnökök szakirányi továbbképzését, az élelmiszertudományok területén doktori fokozatot szerettek alkalmazását és a PhD hallgatók bevonását a gyakorlati oktatásba.

Jelentősen javultak a BSc képzés tárgyi feltételei is. Befejeződött az ÉTI teljes felújítása és a BRMI fejlesztése. Megteremtődtek a feltételek a művelési és technológiai képzés számára. A tradicionálisan jó hús- és tejipari képzési feltételek folyamatosan bővülnek az erjedéssipari, gabona feldolgozási és az élelmiszer-biotechnológiai oktatás elméleti és gyakorlati bázisával. Megkezdődött egy élelmiszertechnológiai tanműhely kialakítása.

A bizottság megállapította, hogy a tudományterületen átgondolt, a lineáris oktatási struktúrához igazodó szerkezetmódosítást hajtott végre a kari vezetés. A tervezett képzési célok megvalósítását szolgálja az új intézeti rendszer, a humán erőforrás tudatos koncentrálása. Mindezek reális alapot nyújtanak a tudományágban indítandó MSc szak(ok) számára.

A jelentkezési adatokból és a felvettek számából jelenleg még nem lehet messzemenő következtetéseket levonni, de a kari vezetés számára figyelmeztető jel lehet a jelentkezők és az első félévre beiratkozottak viszonylagosan alacsony száma (51/22 fő). Tudomásul kell venni, hogy az élelmiszer-mérnök-képzés területén nagy konkurencia harc várható a nagy tapasztalatokkal rendelkező és a képzést csak most indított intézmények között.

A kar elsősorban a vonzáskörébe tartozó régióból számíthat jelentkezőkre. Jelentős erőfeszítéseket kell tenni és erőteljes PR tevékenységet kell kifejteni a versenyképesség növelésére, és a képzési kapacitás betöltéséhez szükséges hallgatói létszám biztosítására. Ennek feltétlen biztosítója a képzési színvonal és oktatási háttér fejlesztése és az élelmiszertudomány területén elismert szakemberek bevonása a képzésbe.

A helyszíni tapasztalatok és a rendelkezésre álló dokumentációk alapján megállapítható, hogy a Kar felkészült az Élelmiszer-mérnök (BSc) szak teljes ciklusára. Megteremtette a feltételeket a tudományágban a lineáris képzési rendszer teljes körének megvalósítására.

Képzési ág: gazdasági, vidékfejlesztési és informatikus agrármérnöki

Szak megnevezése: **Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök BSc**

Szakirányok: -

Képzési forma: nappali, 7 éves

Jogelőd szak: Gazdasági agrármérnök

A MAB a gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki alapszak indítási engedélyét a 2005/7/IX/2/25. sz. határozatában megadta, beleértve a kérelemben szakirányonként feltüntetett vidéki térségek fejlesztése és a vállalkozási szakirányon folyó képzést is. A MAB a döntését az alábbiakkal indokolta: „A kérelemben bemutatott tanterv, tantárgyi program összhangban van az alapképzési szak kimeneti és képzési követelményeivel, az intézményben megvannak az alapképzési szak indításához az alapvető személyi és tárgyi feltételek.

A szakindítási kérelemben a MAB által felsoroltaknak megfelelően az alapozó tárgyakra és a differenciált ismeretre jutó kreditek számát növelték, arányosították az állattenyésztés-takarmányozás, a talaj- és növényvédelem súlyát, a tantárgyi tematikába beépítették a vidék és a regionális gazdaságtant, mint diszciplínát. Az új szak indításánál előnyt jelentett, hogy egyrészt a korábbi gazdasági agrármérnök szakon belül már volt vidékfejlesztési szakirány, illetve az, hogy az egyetemszintű képzésben felhalmozott tapasztalatokat ezen alapszak indításához fel tudták használni. A gazdasági oldal tartalmi feltöltésével (tematika, oktatási – személyi feltételek, infrastruktúra)

gyakorlatilag semmi gond nem merült fel. A vidékfejlesztési modul felépítésével több gond adódott, amit a külső oktatók és a fiatal saját nevelésű oktatók bevonásával és az intézetek közötti átíratás rendszerének matrix-szerű összerendezésével hidaltak át. A rendszerszemlélet igényének megfelelően minden kurzus oktatói hetekre lett lebontva és kidolgozták a – MAB irányelveinek megfelelő – követelményrendszert.

Problémát jeleznek a kar vezetői és a szak oktatói is, hogy jelenleg még a kifutó agrármérnöki szakon is folyik a képzés, amely az oktatók egy részének komoly terhelést jelent, elsősorban a Gazdaságtudományi Intézet oktatói számára, de néhány tantárgy esetében más Intézetekben dolgozó oktatók számára is. A problémát csak fokozza az MSc szakokra vonatkozó elképzeléseikhez kapcsolódó feladatok magas színvonalon történő kielégítésének megoldása. Jelenleg a szükséges humán erőforrás rendelkezésre áll, de a szak-felelős, valamint néhány meghatározó oktató életkora szükségessé teszi a humán-szférával kapcsolatos elképzelések átgondolását. Az MSc-be való átmenet követelményeit ugyanis a doktori iskolából kikerülő fiatalok bevonása csak részben oldhatja meg.

A szak infrastrukturális és egyéb feltételei az 5 éves gazdasági agrármérnöki szakánál felsoroltak szerint rendelkezésre áll. Ki kell hangsúlyozni a szaktanácsadás rendszer keretén belül kialakított mintagazdasági hálózatot, amely közel 100 egyéni és társas vállalkozásban lehetővé teszi a BSc szak alapvetően fontos feladatának teljesítését, gyakorlat számára jól felkészített szakemberek kibocsátását. Ki kell emelni, hogy az 5 éves Gazdasági Agrármérnöki szak szakirányaihoz képest specializálódtak a BSc szakirányú területek, amely a humán erőforrás magas színvonalú koncentrálásának, s az MSc hasonló irányú kifizetésének lehetőségét predesztinálja.

Ez azt bizonyítja, hogy a tudományterületen nagyon átgondolt, az új oktatási struktúrához jól igazodó a képzési cél, a személyi feltételek és az infrastrukturális háttér szempontjából jól alátámasztott képzési rendszert állítottak össze.

Jól szolgálja ezt az a dinamizált rendszer, amelyben a kifutó egyetemi szintű Gazdasági agrármérnök szak (és szakirányok) felszabaduló kapacitásai az MSC szintű képzés rendelkezésére fognak állni. Ez feltételezi, hogy az MSC szakon se legyen szétaprózódáshoz vezető sokágú szakirányú struktúra. A jelenlegi elképzelések szerint vidékfejlesztő gazdasági mérnöki mesterszakban gondolkodnak (bár a Gazdaságtudományi Intézetben a gazdasági és vidékfejlesztési mesterszak gondolatáról sem mondtak le). Jelenleg az MSC szintű képzés oktatási kapacitása mintegy 80%-ban rendelkezésre áll. A PhD felmeneti lehetősége jelenleg a Karon folyó növénytudományi és állattudományi területen működő doktori iskolákhoz való csatlakozás révén megoldott, mert mindkét iskolában van agrárökonómiai jellegű képzési lehetőség. Amennyiben azonban a PhD képzés az MSC szakokhoz igazodik, úgy át kell gondolni a tudományterülethez tartozó önálló doktori iskola létesítésének lehetőségét.

VI. A KAR TOVÁBBI MŰKÖDÉSÉRE VONATKOZÓ MEGJEGYZÉSEK, JAVASLATOK

Kari összefoglaló:

Mmegállapítható, hogy az 5 éves képzés alapján a Kar **minden BSc indításnak megfelel.**

Az MSc esetében a Kar szellemi és tárgyi feltételrendszere szűkebb területeken alkalmas (2-4 szak) pl. Élelmiszer mérnök, Agrármérnök, Növényorvos indítására.

Az MSc szakok kiválasztásánál feltétlenül ki kell használni a NYME integráció és a Kar sokszínűségét, valamint a bécsi egyetem közelsége adta előnyöket (pl. biotechnológia). A Karon még megtalálhatók az Élettudományok (növény, állat stb.), Környezettudományok, Élettelen természettudományok (műszaki), Társadalomtudományok (gazdaság, közgazdaság stb.) különböző tanszékei. Végeredményben olyan területeken kellene MSc-t indítani, ahol a Kar hagyományosan erős, és ezzel országosan is meghatározó helyzetbe kerülhet. Az MSc sikeres akkreditációjához ugyanis múltbéli színvonalas oktatási, de főleg kutatási teljesítmény kell az adott szakterületen. A Karonak Óvárott közel 190 éves múltja van, amivel nem sok intézmény dicsekedhet hazánkban.

A bizottság tapasztalatai azt mutatják, hogy az erősödő konkurencia és a választható szakok bővülése miatt a Kar vezetésének erőteljesebb beiskolázási stratégiát kell kidolgozni elsősorban a régióban a jelentkezési létszám növelésére, (erősségek bemutatása) és szintre hozó kiegészítő képzésekkel (alapozó tárgyak elsősorban) elősegíteni a felvett hallgatók beilleszkedését az egyetemi képzésbe és csökkenteni az 1. évfolyamos hallgatók lemorzsolódási arányát.

Továbbá megfontolandó, hogy a tervezett 8 BSc és 7 MSc nem tűnik-e túlzott vállalásnak. Megítélésünk szerint a jelenlegi színvonal csak a képzési irányok (szakok) számának csökkentésével lesz fenntartható. Ellenkező esetben az oktatók túlterheltsége jelentős minőségvesztést fog eredményezni az oktatásban, különösen azonban a tudományos kutatás színvonalában és a saját nevelésű MTA doktorok hiányában. Ezek pedig az elnyert pályázati források csökkenéséhez, vezethetnek, ami viszont a kar működőképességét veszélyeztetheti.